



# Správa o stave

**Ústredia ekumenickej pastoračnej služby  
v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch  
Slovenskej republiky za rok 2023  
pre ERC SR**

plk. Mgr. Viktor **SABO**, PhD.  
generálny duchovný  
ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR

V Bratislave, 19. 04. 2024

## **OBSAH**

### **I. Úvod**

### **II. Biblické zamyslenie**

### **III. Misijné poslanie Ústredia EPS v OS SR a OZ SR**

- III.1. Konceptia duchovnej služby
- III.2. Kaplnka
- III.3. Odborné zhromaždenia a duchovné cvičenia
- III.4. Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov
- III.5. Humanitárna pomoc
- III.6. Koncert „*Očami srdca*“
- III.7. Vojenský kresťanský tábor
- III.8. Pochod – Duchovne po stopách hrdinov

### **IV. Chronologický prehľad aktivít Ústredia EPS v OS SR a OZ SR**

### **V. Ekumenická pastoračná služba v Ozbroyených silách SR a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky**

- V.1. Úrad EPS OS SR
- V.2. Úrad EPS MV SR
- V.3. Úrad EPS v ZVJS SR
- V.4. Referát EPS vo FR SR
- V.5. Zoznam duchovných a zamestnancov Ústredia k 31.12.2023,  
miesto pôsobenia a príslušnosť k vysielajúcej cirkvi

### **VI. Záver**

### **VII. Prílohy:**

- Organizačná štruktúra Ústredia EPS v OS SR a OZ SR k 31.12.2023
- Pomerné zastúpenie duchovných EPS
- Súhrn duchovno-pastoračných aktivít v roku 2023

## I. Úvod

Prvým dňom nového roka 2023 sme vstúpili do roka osláv vzniku samostatnej Slovenskej republiky. Toto výročie nebolo len tak hocijaké, prelomili sme okrúhlu 30-tku a tomuto jubileu boli venované viaceré podujatia. Aj benefičný koncert organizovaný Ústredím ekumenickej pastoračnej služby „*Očami srdca*“ bol spojený s touto oslavou. Kiežby však uplynulý rok bol presiaknutý len oslavami, vďačnosťou a spokojnosťou.

Bez pochyby bol náročný, plný zmien, očakávaní ale aj sklamaní. Nevyhli sme sa v ňom krízam, nespokojnosti, priniesol mnoho neistôt a postavil ľudí do zložitých životných situácií. Bol to rok politických konfliktov, v ktorom sa striedali predsedovia vlády, Slovensko vo svojej histórii malo prvýkrát úradnícku vládu, ktorú vymenovala prezidentka Slovenskej republiky, dôsledkom čoho boli vyhlásené predčasné voľby čo rozprúdilo ostrú predvolebnú kampaň. Hlas ľudu rozhodol, no výsledky volieb nepriniesli očakávané ukladnenie situácie, naopak, ani nie dva mesiace od septembrových volieb začali vládne protesty. Obdobie adventu nebolo spojené s prípravou na najkrajšie sviatky v roku, slovenský ľud naopak stál na námestiach a hromžil.

I keď lídri vo vláde sľubovali zastavenie polarizácie, väčší pokoj a návrat politickej kultúry, nie všetky sľuby je možné dodržať a naplniť. V spoločnosti sa tak prehlbuje nedôvera, zväčšujú sa rozdiely, celková nestabilita.

Čo pozitívne sa však udialo v roku 2023? Našli by sme úspechy a dobré veci aj v spoločnosti, no v našej službe – ekumenickej pastoračnej sme sa mohli tešiť z dokončenia stavby kaplnky. Základným kameňom pre ňu nech nie je materiál z ktorého bola postavená, ale nech pevne stojí tak ako aj všetci jej duchovní, ktorí v nej budú slúžiť a aj tí, ktorí sa v nej budú schádzať, na Pánovi Ježišovi Kristovi. Nech on nás na tomto mieste tíši, pokoruje ale aj potešuje. Nech je kaplnka miestom, v ktorom nachádzame Božie slovo, jeho prijatie aj odpustenie.

## II. Biblické zamyslenie

### *2Kráľ 2,19-22*

*Muži toho mesta vraveli Elizeovi: „Ako náš pán vidí, mesto je dobré na bývanie, no voda je zamorená a kraj trpí potratmi.“ Povedal: „Prineste mi novú misu a vložte do nej soľ.“ Keď ju priniesli, podišiel k vodnému prameňu, vysypal ta soľ a povedal: „Takto vraví Hospodin: ,Ozdravujem túto vodu. Už nebude spôsobovať smrť ani potraty.“ Tá voda je dodnes uzdravená podľa slova, ktoré vyriekol Elizeus.*

Máme pred sebou jeden z príbehov o Elizeovi, o jeho dive, skrze ktorý samozrejme prichádza k slovu sám Hospodin a nie Baal. Rozmery makrokozmu, celej zeme pri suchu za doby kráľa Achába sú tu miniaturizované do jedného mesta, Jericha.

Pre Elizeovu činnosť je typické, že keď jedná s jednotlivcami alebo malými skupinami, zostupuje do ich núdze a pomáha im, prípadne sprítomňuje aj Boží súd a moc kliatby (medvedica a roztrhané deti). Keď zasahuje svojou radou do veľkého politického diania, tam jeho rada prináša v núdzi potrebný obrat. Tento ráz prorockého pôsobenia Elizea je komplementárny: pod mocou Hospodinovho slova sú tu jednak všetci dohromady, tak aj každý zvlášť.

V našom texte nie je pomenovaný prameň ani jeho presné miesto. Javisko je akoby anonymné – to je náznak toho, že príbeh je scenárom, ktorý je možné predviesť kdekoľvek. Nie je tu zmienka o ročnom období. Tak zlé vody prameňa pôsobia potrat kedykoľvek. V protiklade k neurčitej scéne stojí veľmi určité, zreteľné silové pole, ktoré vystupuje do popredia: je to napätie medzi životom a smrťou, v ktorom sa Hospodin (zastupovaný Elizeom) znovu a znovu dokazuje ako pravý a jediný darca života.

Mužovia mesta – to znamená predstavenstvo mesta podávajú úctivé hlásenie prorokovi: **ako náš pán vidí**, je akoby jemnou prosbou o pomoc – akoby povedali, Ty, Elizeus, ako prorok, ktorý ma vľad do vecí a diania, predsa nemôžeš nevidieť, čo nás trápi. Voda je zamorená, resp. vody sú tu zlé. Tu si my, stredoeurópania, musíme pripomenúť, že nakoľko žijeme v krajine, v ktorej je hojnosť, necítíme, aký strmý protiklad je ukrytý v tomto hlásení: bývanie a krajina, poloha a opevnenie mesta, to všetko je dobré, ale chýba tu to, čo je priamo podstatou a prameňom všetkého života – voda. Je to ako Egypt mimo zavodňované nílске údolie, krajina sucha a páľavy, hrobov a pyramíd. Ako by sme tu už boli v zemi mŕtvych. A to preto, že – hovorí náš text: voda je zlá a spôsobuje potraty. Rodičia nemôžu mať deti. Deti sú v Písme často nielen symbolom, ale priamo stelesnením budúcnosti. Smrťou detí sa celý národ prepadá do minulosti a tým do smrti. Bývanie je dobré, ale vody sú smrtiace. To je horká irónia – všetci tu žijeme v ústrety smrti. Hlásenie mužov mesta o dobrom obydlí a smrtiacej vode museli poslucháči a čitatelia vnímať ako nechcený výsmech: ale áno, nám sa v tých hrobch a hrobkách býva dobre, iba život tu chýba. Ako by bývali tam, kde je zem namiesto životodarnej vody zalievaná jedovatými prúdmi z podsvetia. Je to zem bez detí a tým bez budúcnosti, bez nádeje a výhľadu.

Prečo je horká voda v Jerichu? Pretože obyvatelia sú podobní nevernej cirkvi, dcére Izraelskej, ktorá nedbá na svojho „manžela“ – Hospodina a ide s inými bohmi. Nie je divu, že pije horkú vodu žiarlivosti podľa Nu 5. Elizeus však nesie Hospodinovo odpustenie všetkým, ktorí po ňom túžia. A tak je horká voda napravená.

Celý príbeh môžeme preniesť i na naše pomery. V meste paliem – Jerichu, teda tam, kde bývame, sa nám páči. Keď práve nie sme v problémoch, je tu dobré „bydlo“. Ale keď si začneme uvedomovať nezmyselnosť ľudského klokotania, na ktorom sa chtiac-nechtiac podieľame, keď si uvedomíme

svoju pominuteľnosť a smrť, ku ktorej spejeme, zovrie nás smäd, ktorú neukoja ani všetky studne sveta. Rozpoznávame, že to, čím sa tu obvykle napájame, nie je voda života. Potom hľadáme, a to tak dlho, až sme sami nájdení. Horkosť a márnosť odstupuje, keď naše zhorklé napájanie osolí Kristus, Božie slovo, moc lásky, ktorá nám bráni nielen v tom, aby sme svoju zahorknutosťou napájali ostatných okolo seba, ale aby sme mocou odpustenia a zmierenia, zobrazených zasvätenou soľou, sem prinášali aspoň dúšok vody života.

### III. Misijné poslanie Ústredia EPS v OS SR a OZ SR

#### III.1. Konceptia DS

Konceptia duchovnej služby OS SR od svojho vypracovania v roku 1994 a prijatým uznesením vlády Slovenskej republiky č. 1014 / 1994 pre vznik a zavedenie duchovnej a náboženskej služby v rezorte ministerstva obrany Slovenskej republiky, a ďalšou úpravou z 25. novembra 2005, kde boli jasne stanovené podmienky, za ktorých vojenský duchovní zabezpečovali duchovnú službu a pastoračnú starostlivosť veriacim prostredníctvom dvoch na sebe nezávislých štruktúr: Ordinariátu a Ústredia, taktiež presne definovanými hlavnými opatreniami na realizáciu úloh, ako aj vypracovaním harmonogramu hlavných úloh, v týchto všetkých bodoch prekonal horizont svojho účelu poslania. Aby bola vždy aktuálna a dokázala pružne reagovať na požiadavky súčasných Ozbrojených síl Slovenskej republiky, musela prísť ďalšia fáza obnovy. Na základe úlohy č. 12.4 Rozpracovania Programového vyhlásenia vlády na roky 2020-2024 bolo cieľom vypracovať opäť novšiu a pohotovú Konceptiu rozvoja duchovnej služby v rezorte ministerstva obrany. Vytvorená pracovná skupina pracovala rok na jej tvorbe. Po spracovaní bola predložená na rokovanie KaMO, odprezentovaná a aj úspešne prijatá v úvode roka 2022. Pojednáva o oblasti poskytovania duchovnej služby, vymedzuje právne základy organizácie a pôsobenie duchovnej služby v OS SR, myslí aj na zabezpečenie duchovnej služby OS SR v prípade mimoriadnych situácií a vojenských cvičení doma i v zahraničí. Nezabúda ani na ďalšie roky a kapitoly práce, preto si kladie nové výzvy a ciele, ktoré sú rozpracované v harmonograme realizácie hlavných úloh.

#### III.2. Kaplnka

Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR (ďalej len „Ústredie EPS“) vzniklo na základe Dohody medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o výkone pastoračnej služby ich veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky č. 270/2005 Z. z. (ďalej len „Dohoda“), kde sa zúčastnené strany v čl. 11 ods. (2) okrem iného dohodli, že Slovenská republika zabezpečí kostol pre Ústredie EPS.

Prestavať skladové priestory humanitárneho materiálu na kaplnku – teda bohoslužobný priestor, ktorý by v zmysle Dohody mohol kolektív duchovných EPS používať k výkonu duchovno – pastoračnej činnosti, zároveň vytvoriť multifunkčný priestor, ktorý by pokrýval potreby vyplývajúce z duchovenskej činnosti. Taká bola predstava a zámer, ktorý slúžil k spracovaniu projektovej dokumentácie. Následne boli vyčíslené potreby finančných prostriedkov a vyhlásené verejné obstaranie rekonštrukcie objektu. Viaceré faktory oddialili dokončenie rekonštrukcie v roku 2022, úsilie všetkých zainteresovaných však umožnilo skolaudovať interiérové plochy kaplnky 18. januára 2023 a exteriérové plochy 21. júla 2023.

Tak bola a je naplnená aj táto časť Dohody medzi SR a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami o výkone pastoračnej služby.

Prvé dielo Ústredia EPS pre stretávanie sa veriacich – kaplnka, v objekte Duklianskych kasární v Bratislave, hneď vedľa sídla Ústredia EPS, bola definitívne ukončená a aj viackrát slávnostne otvorená a požehnaná. Prvé bohoslužby sa konali za prítomnosti všetkých duchovných Ústredia EPS v januári 2023 počas odborného zhromaždenia, následne bola kaplnka požehnaná v marci predstaviteľmi cirkví a náboženských spoločností zúčastnených na Dohode počas riadiaceho výboru Ekumenickej rady cirkví v Slovenskej republike. Po požehnaní Božím slovom a modlitbami prišlo aj na oficiálne otvorenie za účasti hlavných predstaviteľov ministerstva obrany a generálneho štábu na čele s Náčelníkom generálneho štábu OS SR. Je našou snahou postupne zaplňať tento priestor

konaním pravidelných služieb pre príslušníkov rezortu, nezabúdajúc ani na ľudí na „druhej strane“ na ministerstve obrany. Veríme, že tak, ako nám prináša radosť táto kaplnka, postupne si nájde svoje miesto aj v srdciach ľudí a my budeme môcť rozbehnúť viaceré plánované aktivity.

### **Otvorenie kaplnky**

Slávnostné otvorenie novej, prvej Kaplnky ekumenickej pastoračnej služby sa uskutočnilo 19. septembra 2023 za účasti vzácných hostí – ministerky spravodlivosti SR Jany Dubovcovej, poslanca NR SR Jaroslava Naďa, štátneho tajomníka MO SR Mariana Majera, generálneho tajomníka Služobného úradu MO SR Petra Kozáka, Náčelníka Generálneho štábu OS SR gen. Daniela Zmeka, vojnových veteránov a ďalších vzácných hostí z rezortov ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR. Slávnosť otvorenia príhovorom zahájil generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo, nasledovali príhovory hostí a prestrihnutie pásky. Následne sa prítomní zúčastnili slávnostnej ekumenickej bohoslužby, zároveň si mohli prezrieť nové priestory kaplnky. Program pokračoval v priestoroch MO SR kde generálny duchovný udelil vojenské vyznamenanie – pamätnú medailu Ústredia EPS. Ocenil činnosti pre rozvoj duchovnej služby v podmienkach OS SR a OZ SR, za mimoriadne zásluhy v oblasti poskytovania duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti, čin s mimoriadnym ľudským rozmerom, za šírenie dobrého mena Ústredia EPS, a za verejný prínos v oblasti morálnych hodnôt a ich princípov.

### **III.3. Odborné zhromaždenia a duchovné cvičenia**

V termíne medzi 30. a 31. januárom 2023 sa uskutočnilo odborné zhromaždenie duchovných a zamestnancov Ústredia EPS. Cieľom stretnutia bolo aj oboznámenie duchovných o postupe prác na novej, prvej Kaplnke EPS. Hoci stavebné práce mali byť ukončené koncom roka 2022, úspešne prebehla len kolaudácia vnútorných priestorov, vonkajšia časť budovy potrebovala ešte finálne úpravy. Vo vnútri kaplnky predsa však mohli mať duchovní ústredia počas ich odborného zhromaždenia svoju prvú spoločnú ekumenickú bohoslužbu.

V rámci rokovacieho dňa sa v programe odborného zhromaždenia, ktorý prebehol v zasadačke Generálneho biskupského úradu ECAV a ktorému predsedal generálny duchovný v OS a OZ SR plk. Mgr. Viktor Sabo, PhD., venovali týmto témam: vyhodnocovanie správ o činnosti duchovných (prebehla obsiahlejšia diskusia kvôli úprave a revízii metodiky spracovania a predkladania štvrtročných správ); plnenie duchovno-pastoračných aktivít a ich evidencie; plán činností Ústredia EPS na najbližšie obdobie. Konala sa aj diskusia k používaniu nových liturgických pomôcok – stól, aj k využívaniu nového bohoslužobného priestoru – kaplnka EPS. Následne mali riaditelia rezortov porady so svojimi duchovnými. Odborné zhromaždenie bolo ukončené modlitbou väzenského duchovného Milana Grausa. Ten v modlitbe ďakoval za všetku duchovnú a materiálnu pomoc, ktorú pociťoval v súvislosti so stratou bývania kvôli požiaru obytného domu v ktorom žil so svojou rodinou. Na záver udelil prítomným požehnanie.

Druhé, jesenné odborné zhromaždenie sa konalo v dňoch od 25.-27. októbra 2023 v priestoroch Centra výcviku Lešť. Odbornému zhromaždeniu opätovne predsedal generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo, za účasti duchovných Ústredia EPS z rezortov obrany, vnútra, zboru väzenskej a justičnej stráže a finančného riaditeľstva SR. Po úvodnom privítaní, ktoré mal generálny duchovný sa slova ujala mjr. Anikó Bettessová – psychologička pôsobiaca v rezorte vnútra. Vo svojej prednáške hovorila o syndróme vyhorenia – jeho definícii, charakteristike i prevencii. Po večeri sa v kaplnke na Lešti konala ekumenická bohoslužba, ktorú pripravili duchovní z rezortu obrany pod vedením riaditeľa Úradu EPS OS SR mjr. Simona Czapa. Zvesťou slova Božieho na biblické texty z Nárekov 5 a Ján 8 poslúžil nový dekan AOS mjr. Lubomír Kordoš. V rámci zhromaždenia prebehli rezortné

porady, generálny duchovný vyhodnocoval správy o činnosti duchovných a zároveň sa upravoval plán aktivít do konca roka 2023 a na nasledujúci kalendárny rok. Počas stretnutia nás pozdravil a svojou prítomnosťou podporil kňaz Ordinariátu OS a OZ SR Tomáš Kuník z HaZS. Ako sa už stalo zvykom, odborné zhromaždenie na Lešti a čas strávený tam je obohatený aj o iné než pracovné zamestnania. Medzi tie akčnejšie úlohy patrí strelecká príprava, či zlepšovanie si fyzickej kondície lezením na ferratu Bralce, čas je však ponechaný aj na vzájomné rozhovory a zdieľanie sa, prípadne na prechádzky, vlastné myšlienky a modlitby.

#### **III.4. Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov**

Biblický verš z Izaiáša: „*Robte dobro, domáhajte sa práva*“ (Izaiáš 1,17) bol zvolený za ústrednú tému v Týždni modlitieb za jednotu kresťanov pre rok 2023. Ústredie EPS prijalo pozvanie na celoslovenskú ekumenickú bohoslužbu, ktorá sa konala 22. januára 2023 pod záštitou Ekumenickej rady cirkví a predsedu Rady pre ekumenizmus Konferencie biskupov Slovenska Mons. Jána Oroscha, ktorý sa jej aj osobne zúčastnil. Táto bohoslužba sa konala v rímskokatolíckom kostole svätej Anny v Trnave v bola vysielaná v priamom prenose na televíznej stanici STV2.

Pri tej istej príležitosti – Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov, duchovné služby v OS SR a OZ SR zorganizovali spoločnú ekumenickú bohoslužbu Ordinariátu OS SR a OZ SR a Ústredia EPS v OS SR a OZ SR. Ekumenickú bohoslužbu v Katedrále sv. Šebastiána v Bratislave 24. januára 2023 viedli a prítomným sa slovom Božím prihovorili generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo ako aj biskup ordinár Mons. František Rábek. Prítomní boli aj riaditelia Úradov ekumenickej pastoračnej služby, dekan – riaditeľ kancelárie Ústredia EPS a zamestnanci Ústredia EPS, ako aj generálny vikár, biskupskí vikári a duchovní Ordinariátu. V duchovnom príhovore generálneho duchovného plk. Saba zaznelo: „*Kristov pokoj nás dokáže utešiť, on nás dokáže aj spájať. Nie len nám dáva pokoj ale túži, aby sme sa aj my stali nositeľmi pokoja. Pokoja, ktorý svet potrebuje. Dovoľme mu, nech sa Pán Ježiš Kristus dotýka našich srdc, nech cez nás a naše životy, ktoré len on premieňa, sa nesie melódia pokoja, lásky. Preto usilujte sa zachovávať jednotu ducha vo zväzku pokoja.*“ Biskup ordinár Mons. Rábek sa zhromaždeniu prihovoril po prečítaní textu z Evanjelia podľa Matúša z 25.kapitoly aj týmito slovami: „*Modlíme sa za jednotu kresťanov ale pri Ježišovom slávnom príchode bude rozdelenie. On oddelí jedných od druhých. Nie podľa denominácií, ale podľa toho, či sme Krista poznali a či sme mu slúžili. Na konci budeme súdení z lásky, či sme ju konali, ale aj druhým preukazovali. Kristus pri svojom príchode zhromaždí všetkých do všeobecnej cirkvi, v nebi budeme v jednej cirkvi – všeobecnej Kristovej.*“

#### **III.5. Humanitárna pomoc**

Prostredníctvom organizácie oficiálnej humanitárnej pomoci SR pre obyvateľov Ukrajiny, vďaka spolupráci rezortov obrany a vnútra prebiehala aj v roku 2023 pravidelná humanitárna pomoc pre Ukrajinu. Z Ústredia EPS, ktoré je poverené organizáciou humanitárnej pomoci za rezort obrany, boli zaslané tieto veci – **prikrývky a nosidlá do mobilných nemocníc, termobielizeň, termosky, lekárničky, elektrocentrály a iné**. V poradí už v piatej, májovej pomoci (8,5 tony materiálu v hodnote 291-tisíc eur) sa východným susedom zaslalo napríklad: „*4 000 párov ponožiek, 3 246 kusov termobielizne, 10 paliet detského oblečenia, 70 elektrocentrál aj s ďalším vybavením, či 28-tisíc kusov dioptrických okuliarov*“. Prostredníctvom ukrajinského koordinátora na Slovensku Olega Velička a koordinátora distribúcie pomoci na Ukrajine Bohdana Timošenka bol materiál privezený do centrálného skladu pri Kyjeve, odkiaľ bol nasmerovaný tam, kde je najviac potrebný – vrátane detských domovov a v prospech humanitárnych organizácií. V spoluprácu s pravoslávnu cirkvou



Ukrajiny bolo vytvorených aj 70 nových miest pomoci, kde si vďaka elektrocentrálam mohli ľudia nabiť mobilné telefóny, zohriať potravu a prevziať niektoré z vecí z humanitárnej pomoci.

Na základe žiadosti Ukrajiny o poskytnutie humanitárnej pomoci ako aj výzvy Európskej komisie, aby členské štáty nepoľavovali v preukázaní solidarity s civilným obyvateľstvom zasiahnutým vojnovým konfliktom, ktorý pretrvával už druhú zimu a priniesol so sebou nemalé výzvy pre zabezpečenie základných potrieb zasiahnutého obyvateľstva, Slovenská republika aj v decembri 2023 poskytla humanitárnu pomoc Ukrajine v celkovej hodnote 203 492,06 EUR o hmotnosti 21 ton. Humanitárna pomoc zahŕňala **elektrocentrály, ohrievače, oblečenie a lekárníčky** zo zásob Ústredia EPS, ako aj potraviny, balenú vodu a oblečenie zo zásob Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Prijímateľmi pomoci boli: Ministerstvo zdravotníctva Ukrajiny, Kyjev; Ministerstvo vnútra Ukrajiny, Lvov; Regionálny podnik Donetskteplokomunenerho, Doneck; Mestská rada mesta Pokrovsk v Doneckom regióne.

Ďalší konflikt, tentoraz medzi Izraelom a Palestínou, postihol obyvateľov žijúcich na tomto území. Do zmiernenia následkov humanitárnej krízy obyvateľom Gazy sa aktívne zapojila aj Slovenská republika, ktorá poskytla materiálnu pomoc v podobe **trvanlivých potravín, dojčenského mlieka a detských výživ, diek a spacích vakov, hygienických balíčkov, liekov a zdravotníckeho materiálu**. Celková hodnota 11 816 ton humanitárnej pomoci je 66 698 €. Darovaný materiál pochádzal od rôznych inštitúcií, medzi inými aj z Ústredia EPS.

### **III.6. Koncert „Očami srdca“**

Vo veľkej koncertnej sále Slovenského rozhlasu v Bratislave pod patronátom náčelníka Generálneho štábu OS SR generála Daniela Zmeka zorganizovalo 30. novembra 2023 pri príležitosti 30. výročia vzniku Slovenskej republiky a Ozbrojených síl SR Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách SR a ozbrojených zboroch SR v spolupráci s Vojenskou podpornou nadáciou 6. ročník charitatívneho koncertu „Očami srdca“. V úvode koncertu zástupca náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR generálporučík Peter Babiar povedal: *„Majme v úcte všetkých, ktorí odovzdali svoje srdce v službe Slovenskej republike a jej občanom, nezabúdajme na tých, ktorí v tejto službe prišli o život a pomáhajme všetkým, ktorí jej odovzdali svoje zdravie,“*.

*„Vážim si všetkých vás, ktorí ste prišli na tento koncert zo všetkých krajov Slovenska. Vážim si vás o to viac, lebo aj vy viete podať pomocnú ruku tam, kde je to treba, aj cez vás Pán Boh pôsobí tam, kde to ľudia potrebujú“* privítal cez tri stovky hostí generálny duchovný plk. Viktor Sabo. Vojenský duchovný z Ordinariátu OS a OZ plukovník Jozef Michalov sa následne spolu s plk. Viktorom Sabom – a v mene všetkých ostatných, pomodlili za vojakov, policajtov a ďalších príslušníkov ozbrojených zborov, ktorí v službe zhylnuli, alebo počas služby utrpeli zranenia či ochoreli, a ktorým treba pomáhať. Súčasťou ich modlitby bola aj prosba o mier na Ukrajine, vo Svätej zemi, ako aj všade vo svete.

#### **Krištáľový kríž**

Generálny duchovný následne vysoko ocenil všetkých príslušníkov OS a OZ a zamestnancov príslušných rezortov, ktorí sa dlhodobo venujú pomoci v prospech svojich kolegov a ostatných, ktorí túto pomoc potrebujú. Už vlani v tejto súvislosti Ústredie ekumenickej pastoračnej služby zriadilo ocenenie Krištáľový kríž. Tento rok ho *„za prikladnú službu v rámci svojho pôsobenia a prístup k ľuďom vo svojom okolí, za pomoc núdzným i osobný príklad viery a preporenia profesijného života s duchovným, za propagáciu etických a mravných hodnôt i nezištnú službu, za propagáciu činov s mimoriadnym ľudským a charitatívnym rozmerom či za zvyšovanie povedomia o ekumenickej pastoračnej službe v podmienkach OS a OZ SR a rozvoj a šírenie jej dobrého mena“* získali: kpt. Jana

Pastorčáková, náčelníčka štábu, 21. mechanizovaný prápor Trebišov; Pavol Vitko, hlavný štátny radca, Ministerstvo obrany SR, šéfredaktor mesačníka OBRANA; plk. Roman Bobaľ, náčelník delostrelectva OS SR (ocenenie preberala manželka kpt. Zita Bobaľová); plk. Michal Sedliak, poverený výkonom funkcie generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže; plk. v.v. Peter Gerbery, bývalý riaditeľ Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice; gen. v.v. Alexander Nejedlý, bývalý prezident Hasičského a záchranného zboru; plk. František Bartoš, policajný kaplán – vikariát ordinariátu Ministerstva vnútra SR; pplk. Miroslav Živčák, riaditeľ oblastného strediska Horskej záchranej služby Vysoké Tatry; kpt. Igor Trgiňa, zástupca riaditeľa oblastného strediska Horskej záchranej služby Vysoké Tatry a plk. Eva Bôriková – generálna riaditeľka Kancelárie prezidenta finančnej správy SR.

Plukovník Sabo udelil aj vojenské vyznamenanie Pamätná medaila Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách Slovenskej republiky a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky plk. v. z. ThDr. Marianovi Bodolló, PhD. bývalému generálnemu duchovnému, za dlhoročnú službu v ekumenickej pastoračnej službe.

Krištáľový kríž ako prejav spolupatričnosti a hlbokej úcty si symbolicky aj za všetky ostatné matky a príbuzných, ktorí prišli o svojich najbližších počas ich služby, prevzala pani Mária Kavuliaková. Syn pani Kavuliakovej, rotný Daniel Kavuliak, zahynul v roku 2013 počas nasadenie v Afganistane. Tá cez slzy vo svojich slovách vďaky povedala: „*Nikto nevie posúdiť ako to bolí, keď vám prídu oznámiť, že váš milovaný syn už nežije,*“. Zároveň veľmi ocenila pomoc zo strany ekumenickej pastoračnej služby, ktorá sa neskončila pohrebom jej milovaného syna, ale pokračuje dodnes, pričom jej vystúpenie sa končilo potleskom vďaky postojáčky.

Všetkým hosťom spríjemnila slávnostný večer Vojenská hudba OS SR pod vedením mjr. Jozefa Hepnera. Sólistov Lenku Piešovú či Martina Babjaka sprevádzala aj skvelá organistka Zuzana Ferjenčíková, ktorá pôsobí ako profesorka organovej hry v Rotterdame či študent organovej hry Samuel Černý. Popri domácich či zahraničných, klasických alebo moderných skladbách zaznela aj Hymna Ústredia ekumenickej pastoračnej služby, ktorú zložil Stanislav Orechovský a pod názvom *Viera, nádej, láska* otextoval Lubomír Feldek, pričom ju zaspieval zbor vojenských duchovných a zamestnancov Ústredia.

„*Popri našej náročnej službe v uniformách nie vždy a nie všetci stíhame vnímať všetky oblasti, kde treba pomôcť aj v humanitárnej oblasti. O to viac si vážim našu duchovnú službu, ako aj Vojenskú podpornú nadáciu,*“ zdôraznil genpor. Peter Babiar, pričom menovite ocenil plk. Viktora Saba a správcu Vojenskej podpornej nadácie pplk. v. z. Milana Gajdoša. Výťažok z koncertu bol určený na pomoc súčasným či bývalým príslušníkom ozbrojených síl a zborov, ktorí sú odkázaní na pomoc ostatných. Vyzbieraná suma po koncerte bola 3718 €, ktorú bolo možné ešte navýšiť zaslaním príspevku na účet Vojenskej podpornej nadácie.

### **III.7. Vojenský kresťanský tábor**

Počas letných prázdnin Ústredie EPS organizuje tábor pre deti príslušníkov ozbrojených zložiek. Počas leta 2023 prebehli dva turnusy táborov: pre mladšie deti vo veku 7-12 rokov a pre staršie deti vo vekovej skupine 13-18 rokov. Oba turnusy prebehli v zariadení Škola v prírode v Kysaku.

#### **- I. turnus (mladšie deti)**

Deti príslušníkov ozbrojených zložiek sa stretli na tábore v čase od 29.7.- 5.8.2023. Nakoľko hlavnými vedúcimi sú duchovní silových rezortov, režim je miestami až vojenský. Areál s priláhlým okolím bol priam predurčený na všetky možné aktivity: vodné športy, kolektívne hry na ihrisku či kúpanie a člnkovanie v rieke Hornáde. Okrem aktivít mal tábor v sebe prvky aj detoxu, pretože deťom sú počas pobytu odobrané všetky elektronické vymoženosti vrátane mobilov. Nikomu počas celého

stretnutia však nechýbajú, lebo program tvorený z hier, aktivít v prírode, výkladom tém z Biblie, spoločným spevom a modlením, im nedáva priestor na nudu.

#### - **II. turnus** (staršie deti)

Zažiť niečo nezvyčajné, niečo, čo sa vymyká bežnej „školskej rutine“, zažiť jedinečné okamihy s novými ľuďmi, a pritom si rozšíriť obzory a zoceliť telo i ducha, toto všetko má za cieľ tábor pre deti príslušníkov ozbrojených síl a zborov staršej vekovej kategórie. Nesie sa v duchu vojenskej disciplíny, náročnosti, ale aj kresťanskej zvesti. V programe tábora, ktorý trval od 5.-12. augusta 2023, boli okrem tradičných aj netradičné a dosť náročné hry a aktivity, ktorých cieľom bolo rozhábať deti, podporiť ich kreativitu, no nechýbali ani ranné stíšenia a večerné témy zaoberajúce sa nielen kresťanskou zvesťou, ale aj oblastí, ktoré deti najviac trápia a zaujímajú. Spoločne sa venovali témam vlastná identita, Biblia a medziľudské vzťahy.

#### - **Potáborová víkendovka**

Dobрым zvykom je udržiavať pravidelné vzťahy medzi blízkymi, kamarátmi. To je zámerom aj „*potáborových víkendoviek*“ – stretnutia detí po letnom vojenskom kresťanskom tábore organizovaným Ústredím EPS. Staršia veková skupina vo veku 13-18 sa po letnom tábore v roku 2022 stretla na rovnakom mieste, teda v Kresťanskom centre BEREA v Modre, časť Harmónia, až počas zimných prázdnin v termíne od 4. do 7. januára 2023. V programe stretnutia sa hovorilo o téme záchrany a spásy. Medzinárodné volanie o pomoc, signál známy ako SOS poznáme, čo však znamená, ak tento signál budeme vysielat' k nášmu Bohu, pri záchrane nášho života – hriešneho človeka. Vo veľkej táborovej hre, ktorú mladým predstavil Tomáš Bachmayer z občianskeho združenia MOZAIKA – Labyrint sveta a raj srdca (názov podľa diela J.A.Komenského), mali možnosť prejsť životom človeka od narodenia až po smrť. Hra je zostavená tak, že prináša hrajúcim do života rôzne milé aj nemilé, veselé aj smutné, reálne osudy, aké prináša aj sám život. Nie všetky situácie boli ľahké, čo po hre podnietilo širokú diskusiu medzi účastníkmi. Zamýšľali sa nad tým, čo všetko sa môže ľuďom priplieť do života a následne ako sa s tým vie človek vysporiadať. Počas stretnutia sa hrali aj klasické stolové hry, absolvovala sa prechádzka do neďalekých viníc, u mladých sa budovala kreativita, spolupatričnosť, súdržnosť tvorením predmetov a prípravou občerstvenia a predajom vecí na „jarmoku“. Spoločne strávený čas na víkendovke uzavreli kolom otázok a odpovedí, záverečným hodnotením ale aj vyjadrením vďaky za zmysluplne využité a požehnaný čas.

#### - **Terapeutický tábor pre deti z Ukrajiny**

Generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo sa vo štvrtok 11. mája stretol s 22 ukrajinskými deťmi, ktoré vo vojne prišli o jedného alebo aj oboch rodičov, prípadne žijú od nich oddelene u blízkych príbuzných. Tieto deti trávili na Slovensku 10 dní počas tábora, ktoré organizačne zastrešil Úrad EPS MV SR na čele s policajnou duchovnou Janou Tabačkovou v spolupráci s Ústredím EPS a ďalšími členmi tímu v rámci iniciatívy – Si v mojom srdci. „*Každé dieťa na svete má právo vyrastať v pokoji a mieri, preto je dobré pomáhať, zvlášť deťom z vojnou postihnutých oblastí Ukrajiny. Je to naša ľudská povinnosť o to viac, že im vo vojne zahynuli najbližší a verím, že Slovensko zostane v ich srdciach zapísané len v dobrom,*“ povedal generálny duchovný pred odchodom na spoločnú túru v Slovenskom raji s deťmi z Doneckej, Luhanskej, Dnepropetrovskej či Kyjevskej oblasti. Plukovník Milan Petrula, riaditeľ Úradu EPS MV SR, uviedol, že na pomoc pri organizácii a zabezpečení tábora dokázali zaangażovať nielen kolegov z rezortu, ale aj viaceré humanitárne, kresťanské či policajné organizácie aj zo zahraničia. S organizáciou takéhoto terapeutického tábora chcú na Slovensku pokračovať aj naďalej.

### **III.8. Pochod – Duchovne po stopách hrdinov**

Hoci posledné covidové roky zmenili a pozastavili niektoré aktivity Ústredia EPS, naša túžba pokračovať v stretávaní sa s príslušníkmi ozbrojených síl cez aktivitu pochodu, kde sa nielen stretáme, ale zdoláme aj pár kilometrov v putovaní po Slovensku, a zároveň zviditeľníme a priblížime Ozbrojené sily aj civilnému obyvateľstvu, neochabla. V termíne od 17. do 19. mája 2023 na vytipovanej trase medzi mestami Nové Mesto nad Váhom, Myjava a Stará Turá, sme obnovené zorganizovali 5. ročník pochodu „*Duchovne po stopách hrdinov*“. Kráčali sme nie len ako jeden celok, jedna skupina – vojakov, ale aj ako spoločná Božia rodina, ktorá sa popri putovaní vie aj zastaviť, premýšľať a spoločne rozjímať nad Božím slovom. Počas putovania sa zastavovalo pri pamätníkoch obetiam bojov a vojny v tejto oblasti, vzdávali sme úctu hrdinom, ktorí položili svoje životy za vlasť, preto aj v duchovných zastaveniach a zamysleniach sme sa venovali téme HRDINOVIA. Po duchovnú obživu sme sa prvý deň putovania na záver dňa zastavili v evanjelickom a. v. kostole v Krajnom. Vojenský duchovný kpt. Ondrej Rišiaň vo svojom zamyslení nad textom zo Skutkov apoštolov 1,9-11 adresoval prítomným otázku: „*Túžite po nebi?*“ Nebo je ako hostina kde sa každý cíti príjemne, lebo je tam prijatý. Je to miesto, kde sa nezávidí. Tu na zemi si ani nevieme predstaviť čo nám Pán prichystal v nebi. Však nebo nie je o tom, čo tam je, ale kto tam je. Je to miesto, kde sa nachádza náš Pán, Ježiš Kristus. Kým však žijeme, mali by sme mať túžbu spraviť niečo tu na zemi. Pán si nás používa, potrebuje naše ruky, naše nohy, naše srdce. Robme nebo na zemi pre druhých, pre ľudí okolo nás už teraz. Druhý deň púte bol spojený s jednodňovou aktivitou pre zamestnancov rezortu obrany. V obci Košariská bol pre všetkých účastníkov, či už pochodu alebo jednodňovej aktivity, pripravený spoločný program, ktorý pozostával z návštevy múzea generála M. R. Štefánika, z duchovného programu v miestnom evanjelickom a.v. kostole. Duchovné zamyslenie viedol kpt. Dávid Vargaesťok na text z Evanjelia podľa Jána 8.kapitoly: „*Poznáte pravdu a pravda vás vyslobodí.*“ V ňom sa zamýšľal nad myšlienkou *slobody*. Čo si častokrát predstavujeme pod slovíčkom *sloboda*, čo to znamená, ako dosiahneme túto slobodu? Pán Ježiš neprišiel meniť okolnosti, ale prišiel zmeniť nás, naše srdce. I keď nás záväzky, pravidlá, normy zväzujú, Pán to všetko vzal na seba. On je sloboda, istota, nádej, pokoj, ktorý máme v ňom, v Ježišovi Kristovi. Ak chceme byť slobodnými občanmi, naša osobná sloboda začína v srdci každého jedného z nás. Po duchovnom osviežení sme sa presunuli pred múzeum, ktorý je zároveň rodným domom generála M. R. Štefánika, aby sme položením vencov vzdali úctu najvýznamnejšej osobnosti našich dejín. Následne celá skupina putovala z obce smer Mohyla M. R. Štefánika. Cestou sa prechádzalo cez miesto zvané Hrombaba, kde Vojenské podporná nadácia osadila prvú „*lavičku cti*“, venovanú M. R. Štefánikovi. Na vrchole kopca, pri Mohyle, sa konal ďalší pietny akt, na ktorom boli prítomní – veliteľ pozemných síl gen. mjr. Pach, vojnoví veteráni na čele s pánom Tvarožkom, predseda Konfederácie politických väzňov Peter Sandtner, starosta obce Košariská pán Antol a iní. Medzi pochodujúcimi boli aj žiaci základných škôl z Krajného a Košarisk, pre ktorých bol pripravený súťažný program. Po programe, oficiálnej časti a pripravených hrách pre deti, si všetci pochutnali na guláši. Tam sa cesty účastníkov rozišli, zostala už len pôvodná skupina pochodujúcich, ktorá pokračovala vo svojej trase smer Myjava. V meste Myjava sa pred pamätníkom M. R. Štefánika a pred Pamätníkom osloboditeľov konal pietnym aktom spojený s kladením vencov. Keďže bol v daný deň sviatok Vstúpenia, program dňa bol zakončený službami Božími v evanjelickom a.v. kostole v Myjave. Kázňou slova Božieho poslúžila policajná duchovná mjr. Júlia Štofánová. Prítomných vyzvala k tomu, aby sa nebáli riskovať a skúsiť žiť svoj život s Pánom Bohom. On jedného dňa príde v moci a sláve, preto buďme pripravení na stretnutie s ním. V záverečný deň nás čakala trasa dlhá približne 28km, z Myjavy do Starej Turej. Táto oblasť je silne spätá s partizánskymi bojmi, ktoré prebiehali v oblastiach pohraničia, za čo si hrdinovia doby zaslúžili mať aj miesta úcty, piety, rešpektu za ich odvahu a statočnosť. Jedným z takýchto miest je pamätník U Klasovitých (1848), pri ktorom

nám krátku prednášku o udalostiach bojov priblížil starosta obce Poriadie. Na úvod dňa mal biblické zamyslenie kpt. Rišiaň. Z jeho úst zaznelo, že má rád, ak sú veci dotiahnuté do konca. Je tu niekto kto nás bude súdiť, Boží súd je rozhodujúci, na ten treba pamätať. Prítomným zaprial, aby vedeli veci dotiahnuť do konca a mali dostatok odvahy, lebo na konanie treba aj odvalu. Putujúci sa zastavili pri bunkroch partizánskych bojoch v tejto lokalite, kde okrem obsírnej prednášky od kurátora Múzea Slovenských národných rád pána Krištofíka zaznelo aj stručné zamyslenie vojenskej duchovnej kpt. Vlasty Kovaľovej. K téme hrdinstva si zvolila biblický text z Jeremiáš: „*Ja poznám svoje zámery, ktoré mám s vami. Sú to zámery pokoja, a nie nešťastia; dám vám budúcnosť a nádej.*“ Pohľad hrdinu smeruje do budúcnosti, kde vidí lepšie časy, a to mu dáva nádej vydržať. Aj v našich srdciach máme hľadiť ďalej, vpred. Každý nový deň prináša nové možnosti a novú nádej. Na margo celej situácie tiež poznamenala: „*že hoci dnes máme otlaky na nohách a sme unavení, zajtrajšok môže byť lepší!*“ Jednou z posledných zastávok bola ešte lokalita Nárcia, kde v čase tuhých partizánskych bojov zahynulo, doslova uhoreli zaživa, deväť partizánov, ktorých okupanti zajali, spúťali v domoch a celú obec vypálili. Dnes túto oblasť pripomína pamätník obetiam protifašistického odboja a symbolické pozostatky vypálených domov s pamätnými tabuľami. Celé putovanie vyvrcholilo v evanjelickom a.v. kostole v Starej Turej. Obrazne sa tri dni „šliapalo“ po krvi mladých ľudí – hrdinov, ktorí položili svoje životy za slobodu, za národ. V závere kpt. Vargaestok vyzval všetkých prítomných k tomu, aby sa zamysleli nad tým, kto je našim najväčším hrdinom ktorého máme? Počas života robíme množstvo vecí, ktoré nás odvádzajú od Pána Boha. Prázdne veci, ako by bol náš život zbytočný. Každý jeden z nás máme človeka na koho spomíname, mnohí z nich ešte mohli spraviť veľa, no odišli. Tak ako naši rodičia robia alebo spravili určité chyby, aj my ich robíme. Ako kňazi častokrát stojíme pri smrti, jedine viera je nádej, ktorá pomáha prežiť a ísť ďalej. Veriaci ľudia máme nádej, že smrť nie je koniec, bodka, ale je čiarkou pre pokračovanie. Majme nádej, že aj my pôjdeme ďalej. Viera je častokrát ťažká, je ťažké rozhodnúť sa, zaprieť veci, ale Pán od nás vyžaduje: „*zapri seba samého a nasleduj ma!*“. Na záver tak zaznela výzva – nebojme sa vyznávať Krista, kráčať za ním a nasledovať ho!

## IV. Chronologický prehľad aktivít Ústredia EPS v OS SR a OZ SR

### Chronologický prehľad aktivít:

**4. – 7. január 2023** – S cieľom budovania a udržiavania dobrých vzťahov medzi blízkymi a kamarátmi, je organizovanie aktivity stretnutia sa detí po letných táboroch „*potáborová víkendovka*“. Staršia veková skupina detí/mládeže vo veku 13-18 sa stretla v termíne od 4. – 7. januára v Kresťanskom centre BEREA v Modre, časť Harmónia, na rovnakom mieste, kde prebiehal aj letný vojenský kresťanský tábor. V programe stretnutia sa hovorilo o téme záchrany a spásy, mladí si zahrali hru, kde mohli prejsť životom človeka od narodenia až po smrť. Niektoré životné situácie nie sú jednoduché a to podnietilo mladých k plodnej diskusii. Zamýšľali sa nad tým, čo všetko sa môže ľuďom priplieť do života a následne ako sa s tým vie človek vysporiadať. Okrem hier a tvorivých ale aj súťažných aktivít bol spoločne strávený čas na víkendovke uzavretý kolom otázok a odpovedí, záverečným hodnotením ale aj vyjadrením vďaky za zmysluplne strávený a požehnaný spoločný čas.

**6. január 2023** – duchovný referátu FS SR, ktorý aktívne vypomáha v cirkevnom zbore Rimavská Píla, zorganizoval po skončení služieb Božích na Zjavenie Krista Pána mudrcom **túru pre príslušníkov finančnej správy**. K tejto skupine sa pridali aj dorastenci z evanjelického cirkevného zboru v Rimavskej Píle a Tisovci. Vybrali sa pokračovať po Ceste Márie Széchy. Ich trasa začala pri evanjelickej fare v Rimavskej Píle. Prudkým a strmým stúpaním vyšli na Chatu na Trstí, následne po krátkej zastávke pokračovali po hrebeni vrchu Trstie. Predposledným míľnikom ich trasy bol Kvakov vršok s cieľom v obci Hačava. Unavení, no hrdí na seba, s vďakou a Božou pomocou zvládli úsek dlhý 13,5 km s príslubom, že zvyšnú etapu v smere na Fil'akovský hrad určite dokončia.

**12. január 2023** – pripomienka **Dňa delostrelectva**. Slávnostným nástupom pri Pamätníku zmierenia na nádvorí Ministerstva obrany SR si terajší i bývalí príslušníci Ozbrojených síl SR pripomenuli deň delostrelectva. V rozkaze k danej udalosti sa vyzdvihla najmä účasť piatich delostreleckých plukov 1. čs. armádneho zboru pri začatí Karpatsko – Gorlickej operácie v priebehu 2. svetovej vojny pri poľskom meste Jaslo. Na počesť všetkých delostrelcov zazneli tri výstrely z historického dela, ktoré vystrelila skupina historických delostrelcov. Česť, pamiatku a nádej na večný život za padlých a zosnulých delostrelcov vo svojom modlitebnom príhovore prítomným pripomenul riaditeľ Úradu EPS OS SR mjr. Vladimír Varga.

**18. január 2023** – pri príležitosti nového roka sa na pôde Akadémie Policajného zboru (APZ) v Bratislave uskutočnilo **stretnutie generálneho duchovného s rektorkou APZ** Luciou Kurilovskou, riaditeľkou kancelárie rektorky Zuzanou Zajacovou a kvestorkou Zorou Dobříkovou. Na stretnutí bol aj riaditeľ Úradu EPS MV SR Milan Petrula a policajný duchovný pôsobiaci na APZ v Bratislave Milan Bartko. Na úvod stretnutia zaželel generálny duchovný vedeniu, ako aj celej Akadémii PZ v Bratislave do nového roka mnoho múdrosti a síl pre správne rozhodnutia. Vyslovil vďaku, že duchovná služba môže pôsobiť na pôde Akadémie, ako aj skutočnosť, že spolupráca je na veľmi vysokej úrovni a v priateľskom duchu. Ďalej sa rozprávali o plánoch, aktivitách a cieľoch, ktoré si vytýčili v novom roku 2023.

**19. január 2023** – Už 17-krát v **deň havárie lietadla AN-24** celé Ozbrojené sily SR spomínajú na obeť leteckého nešťastia. „*Tragédia, ktorá sa najviac vryla do srdca občanov Slovenskej republiky sa stala 19. januára 2006. Ostalo hlboké prázdno. Ťažko spomínať. No nikdy v živote nezabudneme.*“ Tieto slová zazneli v príhovore ministra obrany v rámci pietneho aktu, ktorého súčasťou bolo aj kladenie vencov, zapálenie sviec a symbolické vyjadrenie úcty a vďaky minútou ticha. Prítomným sa počas pietneho aktu duchovným slovom prihovoril Ordinár OS a OZ SR mons. František Rábek. Generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo mal záverečnú modlitbu, v ktorej prosil o zahojenie rán aj po toľkých rokoch od straty blízkeho človeka, myslel aj na obeť vojen a prosil o ochranu slúžiacich doma i v zahraničí.

**22. január 2023** – „*Robte dobro, domáhajte sa práva*“ (Izaiáš 1,17). Tento biblický verš z Izaiáša bol zvolený za hlavnú tému v **Týždni modlitieb za jednotu kresťanov** pre rok 2023. Ústredie Ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR prijalo pozvanie na **celoslovenskú ekumenickú bohoslužbu**, ktorá sa konala pod záštitou Ekumenickej rady cirkvi a predsedu Rady pre ekumenizmus Konferencie biskupov Slovenska Mons. Jána Oroscha, ktorý sa jej aj osobne zúčastnil. Celoslovenská ekumenická bohoslužba sa konala v rímskokatolíckom kostole svätej Anny v Trnave v nedeľu 22. januára 2023 a bola vysielaná v priamom prenose na televíznej stanici STV2.

**24. január 2023** – v Katedrále sv. Šebastiána v Bratislave sa konala **spoločná ekumenická bohoslužba** Ordinariátu OS SR a OZ SR a Ústredia EPS v **Týždni modlitieb za jednotu kresťanov**. Ekumenickú bohoslužbu viedli a prítomným sa slovom Božím prihovorili generálny duchovný plk. Viktor Sabo ako aj biskup ordinár Mons. František Rábek. Bohoslužby sa zúčastnili riaditelia Úradov ekumenickej pastoračnej služby, dekan – riaditeľ kancelárie Ústredia EPS ako aj zamestnanci Ústredia EPS, generálny vikár, biskupskí vikári a duchovní Ordinariátu. Po Božom slove z Listu apoštola Pavla Efezským 2.kapitoly nasledoval duchovný príhovor generálneho duchovného plk. Saba, v ktorom zaznelo: „*Kresťania potrebujú držať spolu. Prežívame nepokoj, úzkosť, aj toto je výzvou k jednote. Kristov pokoj nás dokáže utešiť, On nás dokáže spájať. Nie len nám dáva pokoj ale túži, aby sme sa stali nositeľmi pokoja. Pokoja, ktorý svet potrebuje*“. Biskup ordinár Mons. Rábek sa zhromaždeniu prihovoril po prečítaní textu z Evanjelia podľa Matúša z 25.kapitoly aj týmito slovami: „*Modlíme sa za jednotu kresťanov ale pri Ježišovom slávnom príchode bude rozdelenie. On oddelí jedných od druhých. Nie podľa denominácií, ale podľa toho, či sme Krista poznali a či sme mu slúžili. Na konci budeme súdení z lásky, či sme ju konali, ale aj druhým preukazovali. Kristus nás pri svojom príchode zhromaždí všetkých do jednej - všeobecnej Kristovej cirkvi*“.

**27. január 2023** – pri príležitosti **20. výročie založenia Poddôstojníckej akadémie** v Martine bol vykonaný slávnostný nástup Základne výcviku a mobilizačného doplnenia, na ktorý bol pozvaný aj generálny duchovný Ústredia EPS. Poddôstojnícka akadémia v Martine je jediná inštitúcia, ktorá vykonáva a zabezpečuje prípravu poddôstojníkov OS SR pre výkon ich funkcie s cieľom pripraviť ich na plnenie úloh v rámci OS SR, velenie a riadenie, vedenie výcviku profesionálnych vojakov.

**30. január 2023** – „*Láskavosť Pána, nášho Boha, nech je nad nami. Upevni dielo našich rúk.*“ (Žalm 90). Týmto veršom možno vyjadriť vďaku Pánu Bohu, za jeho preukázané požehnanie a milosť, ktorú sme dostali. Projekt, ktorý bol túžbou duchovných Ústredia EPS, mať vlastný bohoslužobný priestor, začal v roku 2020 počiatočnými rozpočtovými a projekčnými prácami, v roku 2022 začala samotná realizácia výstavby a po kolaudácii vnútorných priestoroch mohla byť 30.januára 2023 **prvá spoločná ekumenická bohoslužba v kaplnke EPS**. Program bohoslužby bol zostavený na základe

ústredného textu, ktorý je vyrytý aj v stene vo vstupnej časti do kaplnky. Ide o biblický text z 1. listu Korinským 13,13: „*Viera, nádej a láska, tieto tri, ale najväčšia z nich je láska*“. Čítali sa biblické texty, zazneli modlitby a piesne, ktoré odrážali tieto tri kľúčové slová – viera, nádej, láska. Slávnostným kazateľom na prvej bohoslužbe bol predseda Ekumenickej rady cirkví na Slovensku a zároveň generálny biskup Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku Ivan El'ko. Na bohoslužbe bola slávnostne odovzdaná duchovným Ústredia EPS odsúhlasená liturgická pomôcka – štóla na výkon bohoslužobnej činnosti v poľných podmienkach.

Tejto bohoslužby sa zúčastnili pozvaní hostia nielen zo Slovenska ale aj hostia z Ukrajiny. Okrem predsedu ekumenickej rady cirkví prijal pozvanie aj podpredseda ERC Ján Szöllös, ktorý je zároveň podpredsedom Bratskej jednoty baptistov v Slovenskej republike. Za Ukrajinu, to bol biskup grécko-katolíckej cirkvi Stepan Sus, vedúci oddelenia pastoračnej a migračnej služby a zástupca z Pravoslávnej cirkvi Ukrajiny v SR Oleg Velichko, ktorý je hlavným organizátorom pomoci Ukrajincom na Slovensku. Cieľom ich návštevy bolo vyjadrenie hlbokej vďačnosti za humanitárnu pomoc zasielanú na Ukrajinu, ktorú Ústredie EPS v spolupráci s Vojenskou podpornou nadáciou nie len od vypuknutia vojny na Ukrajine v roku 2022, ale už od prvých konfliktov v roku 2014, neustále organizuje. Zároveň na bohoslužbe boli ocenení aj pozvaní hostia, ktorí sú priamo zodpovední za realizáciu stavby, či už išlo o prvé návrhy od sestry Janky Krivošovej, alebo architektonické spracovanie od Ing. arch. Dušana Ferianca a jeho pomocníkov, ďalších asistentov, stavbyvedúceho a dozor stavby, až po samotnú firmu, ktorá stavbu realizovala. Do plného používania bude odovzdaná v priebehu roka.

**30. – 31. január 2023** – Na pozvanie generálneho duchovného OS a OZ SR sa konalo pravidelné **odborné zhromaždenie duchovných** zo všetkých rezortov. Cieľom zhromaždenia bolo vyhodnotiť uplynulý rok na základe zaslaných správ o činnosti duchovných a splnenie vykonaných duchovno-pastoračných aktivít, cieľom bolo aj zhodnotenie vykonaných aktivít a spresnenie plánu aktivít a podujatí na najbližší rok so stanovením najdôležitejších z nich. Viac o tejto aktivite je uvedené vyššie v bode III.3. odborné zhromaždenie a duchovné cvičenie.

**1. – 3. február 2023** – prebehla **vizitácia** generálneho duchovného duchovných Ústredia EPS na východnom Slovensku. Postupne navštívil vojenského duchovného kpt. Simona Czapa, ktorý pôsobil v 21.samohybnom delostreleckom oddiele v Michalovciach, no nastúpil na miesto riaditeľa Úradu EPS OS SR a tento útvár prevzal kpt. Vladimír Varga. V priebehu vizitácie sa vykonali priateľské rozhovory, generálny duchovný si prezrel priestory útvaru, kaplnky, ako aj sklad humanitárnej pomoci pre Ukrajinu, ktorý na útvare spravuje duchovný. Uskutočnilo sa aj krátke stretnutie s mjr. Slavomírom Pristašom – náčelníkom štábu. Následne kroky generálneho duchovného smerovali k policajným duchovným pôsobiacim na Krajských riaditeľstvách policajného zboru v Košiciach a Prešove. Plk. Jana Tabačková zaviedla generálneho duchovného na Strednú odbornú školu Policajného zboru (SOŠ PZ) v Košiciach, kde ich spolu s riaditeľom Úradu ekumenickej pastoračnej služby MV SR plk. Milanom Petrulom privítala riaditeľka školy SOŠ PZ plk. PaedDr. Lucia Vargová, PhD. V spoločnom rozhovore riaditeľka vyjadrili radosť zo spolupráce s duchovnou službou, keďže na tejto škole, ako jedinej na Slovensku, majú študenti možnosť vypočuť si prednášku, ktorá sa týka tém: *ako vyrozumiť úmrtie rodine, prípadne komunikáciu v krízových situáciách*, ktorú na SOŠ PZ externe prednáša policajná duchovná. Nasledujúci deň cesta generálneho duchovného smerovala do Prešova, do pôsobiska policajného duchovného mjr. Matúša Vongreja. Tam navštívili priestory Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove, kde sa uskutočnilo stretnutie so zástupcom riaditeľa KR PZ v Prešove plk. Mgr. Štefanom Leščákom a riaditeľkou vnútorného odboru KR PZ v



Prešove pplk. Ing. Máriou Majirskou. V rozhovore sa prebrali aktuálne témy, ktoré rezonujú v polícií ale aj v spoločnosti, a aká je úloha duchovnej služby v rezorte vnútra. Po tomto stretnutí sa presunuli na návštevu Krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Prešove, kde ich čakal odborný inšpektor KR HaZZ v Prešove mjr. Ing. Martin Novák.

**6. – 10. február 2023** – sa konala **Medzinárodná konferencia hlavných vojenských kaplánov** (International Military Chiefs of Chaplains Conference – **IMCCC**) v hlavnom meste Rumunska, Bukurešti, na ktorej sa zišlo 109 duchovných z 27 krajín sveta. Konferencie sa zúčastnili aj predstavitelia ekumenickej pastoračnej služby – generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo a dekan-riadiateľ kancelárie Ústredia EPS kpt. Dávid Vargaestok. Nosnou témou konferencie bolo „*Osoba a misia duchovného v súčasnom geopolitickom a náboženskom kontexte*“. Program tvorili prednášky renomovaných odborníkov na témy v oblasti religionistiky, histórie, náboženskej slobody, etiky a medzinárodnej bezpečnosti, ale aj vzájomné zdieľanie informácií a skúseností jednotlivých predstaviteľov duchovných služieb.

**18. február 2023** – V Nitre sa konali **slávnostné služby Božie** pri príležitosti **inštalácie** sestry Renáty Vincezovej do úradu generálnej dozorkyne ECAV. Medzi pozvanými hosťami boli aj predstavitelia ekumenickej pastoračnej služby a to generálny duchovný plk. Viktor Sabo a riadiateľ Úradu EPS MV SR plk. Milan Petruľa.

**20. február 2023** – Prvýkrát prijal pozvanie do **Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Ilava** **predseda ERC** a generálny biskup ECAV Ivan El'ko spolu s osobným tajomníkom Borisom Mišinom. Pozvanie prijal tiež generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo a riadiateľ Úradu generálneho riaditeľstva ZVJS SR pplk. Ján Šefčík. Pozývajúcim bol väzenský duchovný npor. Dušan Vaňko, ktorý spolu s väzenskou psychologičkou npor. Lenkou Sulíkovou zorganizovali **koncert ústavnej kapely Boanerges** (Synovia hromu) spolu s duchovným slovom. Pred koncertom sa uskutočnilo aj krátke stretnutie s vedením ústavu, a to s riadiateľom Ústavu plk. Radomírom Janíkom, zástupkyňou pre služobné veci pplk. Máriou Mazáňovou a zástupcom pre ekonomické veci pplk. Jozefom Tomanom. Na koncerte odzneli okrem gospelových piesní vyjadrujúcich oslavu Pána Boha tiež známe piesne slovenských i zahraničných interpretov. Slovom Božím sa prítomným prihovril generálny duchovný, keď povedal: „*Rád sa vraciam na toto miesto, lebo radosť z Pána Boha je možná aj za väzenskými múrmi, ktoré stoja pevne, no tie duchovné múry v našom srdci môžeme posúvať k lepšiemu*“. Na jeho slová nadviazal generálny biskup ECAV, ktorý hovoril o tom, že všetci potrebujeme zmenu srdca, ktorú v nás môže vykonať jedine Pán Boh skrze Ducha Svätého. Z prvej návštevy ústavu svoje pocity vyjadril slovami: „*Z vonku tá budova vyzerá tak nevábne, no nečakal som, čo objavím vnútri a som prekvapený aké veci sa môžu diať za týmito múrmi*.“ Podobne to vyjadruje aj biblický citát z Evanjelia podľa Jána: „*To svetlo svieti v tme, ale tma ho nepohltila*.“ Na záver krásneho stretnutia udelil prítomným požehnanie rímskokatolícky väzenský kaplán mjr. Jozef Jáňa.

**2. marec 2023** – sa najprv slávením slávnostnej svätej omše v bratislavskej katedrále – Dóme svätého Martina – začali oslavy **20. výročia od vzniku Ordinariátu** Ozbrojených síl a Ozbrojených zborov SR. Svätej omši predsedal biskup ordinariátu mons. František Rábek. Po omši sa hostia presunuli do budovy Slovenskej filharmónie, kde slávnosť pokračovala spoločenským programom. Na oslavy výročia boli pozvaní aj hlavní predstavitelia ekumenickej pastoračnej služby – generálny duchovný Viktor Sabo ako aj všetci riaditelia rezortných EPS.

**30. marec 2023** – Na Slovensko pricestoval na pozvanie splnomocnenkyne vlády SR pre slobodu vierovyznania alebo presvedčenia Anny Záborskej **prefekt Dikastéria na podporu jednoty kresťanov, kardinál Kurt Koch**. V rámci jeho programu sa konalo aj ekumenické stretnutie so zástupcami Ekumenickej rady cirkví. Pozvaný na stretnutie bol aj generálny duchovný plk. Sabo.

**17. – 20. apríl 2023** – prebehla **pastoračno-vizitačná návšteva** predsedu ERC a generálneho biskupa ECAV Ivana El'ka v sprievode generálneho duchovného plk. Viktora Saba a riaditeľa Úradu EPS MV SR plk. Milana Petrule vo vybraných miestach pôsobenia duchovných EPS v rámci východného Slovenska. Dohodnutý itinerár cesty začali návštevou Horskej záchranej služby v centrále HZS v Starom Smokovci kde ich prijal riaditeľ HZS plk. Marián Biskupič. Následne sa delegácia presunula do oblastného strediska HZS – Vysoké Tatry, kde ich prijal náčelník oblastného strediska pplk. Miroslav Živčák. Prezreli si priestory a techniku, oboznámili sa so štruktúrou a systémom fungovania oblastného strediska. Následne v Košiciach navštívili najprv väzenského pastora mjr. Stanislava Deputu v ÚVV a ÚVTOS Košice, kde ich prijal zástupca riaditeľa pre služobné veci pplk. Ján Tutoky, spolu so zástupkyňou riaditeľa pre ekonomické veci plk. Ing. Ingrid Jakalovou. Ďalším miestom návštevy bolo krajské riaditeľstvo PZ v Košiciach, ktoré je zázemím policajnej duchovnej pplk. Jany Tabačkovej. Na riaditeľstve ich prijal krajský riaditeľ pplk. Jozef Dutka. Po rozhovoroch ohľadom duchovných tém a aktivít si prezreli aj kaplnku na KR PZ, kde v prípade potreby vykonáva duchovná krsty, konfirmácie a rôzne požehnania. Policajná duchovná sa vo svojej službe venuje aj hasičom, preto ďalšie stretnutie bolo na Krajskom riaditeľstve HaZZ, kde ich privítala zástupkyňa krajského riaditeľa plk. Janka Nemcová, mjr. Marek Plavčko a pplk. Milan Jarošik. Ďalší program návštevy bol zameraný na bližšie spoznanie služby hraničnej polície. Uskutočnili sa stretnutia na riaditeľstve RHCP v Sobranciach s riaditeľom plk. Jozefom Oreským, ktorý si pripravil zaujímavú prezentáciu o činnosti riaditeľstva v rámci chránenia schengenskej hranice. V rozhovoroch neboli obídene ani témy migrácie, a zo strany duchovných bola vyjadrená vďaka za pomoc, ktorú riaditeľstvo RHCP poskytlo počas formovania systému práce s utečencami v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine. Následne sa delegácie ujal riaditeľ MZJ mjr. Radoslav Kalanin, ktorý naplánoval návštevu rozličných hraničných oddelení, miest v teréne, v ktorom slúžia policajti v oblasti ochrany hranice. Milým bonusom bolo aj zastavenie pri drevených kostoloch nachádzajúcich sa v tejto pohraničnej oblasti. Cieľom návštev bolo povzbudiť duchovných EPS v neľahkej službe, ktorú robia v špecifickom prostredí, a poďakovať tým, ktorí im vytvárajú priestor k ich pôsobeniu medzi príslušníkmi polície, hasičov, HZS či v prostredí väznic.

**22. apríl 2023** – Západný dištrikt ECAV na Slovensku zorganizoval **Dištriktuálny deň** v Športovej hale v Leviciach. Išlo o spoločné stretnutie veriacich k oslave Trojjediného Pána Boha, ktoré začalo slávnostnými Službami Božími. Témou stretnutia bolo: „*Na čom záleží?*“. Na toto stretnutie prijal pozvanie aj zástupca náčelníka Generálneho štábu OS SR **generál poručík Ing. Ľubomír Svoboda**, prítomný bol tiež generálny duchovný Ústredia EPS plk. Viktor Sabo. Na stretnutí boli aj riaditeľ Úradu EPS MV SR plk. Milan Petrule a vojenský a policajní duchovní Ústredia EPS v OS a OZ SR zo západného dištriktu. Na žiadosť organizátorov podujatia Ústredie EPS zabezpečilo Čestnú stráž OS SR, ktorá na úvod Služieb Božích slávnostne priniesla do haly vlajku Slovenskej republiky.

**25. – 27. apríl 2023** – Slovenská republika vykonávala 6. predsedníctvo krajín Vyšehradskej skupiny do polovice roka 2023. Ide o spojenectvo krajín V4, ktoré pozostáva z konania stretnutí na rôznych úrovniach. Jedno také **stretnutie vedúcich vojenských kaplánov z Česka, Maďarska, Poľska**

**a Slovenska** vo Vysokých Tatrách zorganizovala aj duchovná služba Ozbrojených síl Slovenskej republiky aj za **účasti vojenského kaplána z Ukrajiny**. Hlavnou témou stretnutie bola výmena a odovzdávanie si skúseností z prác v jednotlivých duchovných službách, no najmä zdieľanie informácií a zároveň aj poskytnutie pomoci pre novovytvorenú duchovnú službu na Ukrajine. Žiaľ, aj vojenský konflikt ukázal, že duchovná služba zohráva kľúčovú úlohu v živote vojaka i jeho rodiny. V programe stretnutia jednotliví duchovní predstavili štruktúry duchovnej služby, jej plány a vízie pri zefektívňovaní poskytovania služby v špecifických podmienkach jednotlivých armád. Súčasťou pracovného programu bolo aj prijatie u rektora Akadémie Ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, zároveň si prezreli priestory Akadémie a v kaplnke mali spoločný duchovný program. Okrem oficiálnej časti sa konali aj modlitby za mier a pokoj vo svete, ale aj na Ukrajine, zazneli duchovné zamyslenia na občerstvenie duše, konala sa krátka pietna spomienka spojená s kladením vencov na vojenskom cintoríne Háj-Nicovo.

**3. máj 2023** – V predvečer **úmrčia Milana Rastislava Štefánika** sa v jeho rodnej obci Košariská konali **služby Božie** v evanjelickom a. v. kostole. Zvestou slova Božieho na službách poslúžil generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo. Za základ kázne si vybral biblický text z listu apoštola Pavla Filipským 1,29: „*Ved' Vám sa dostala milosť pre Krista, aby ste v neho nielen verili, ale za neho aj trpeli.*“ Vo zvesti zazneli slová o tom, že ľudskou tragédiou je, ak vidíme samé zlo, všetko čierne čo sa okolo nás i vo svete deje. Motivujme sa heslom generála M. R. Štefánika: „*Nech každý z nás je dnes lepší, ako bol včera a vlast' naša bude veľká a slávna.*“. Myslime zvlášť aj na našu predrahou, nebeskú vlast', ktorú nám vydobyl náš Spasiteľ, Pán Ježiš Kristus. Na neho sa spoliehal aj samotný Štefánik. Po službách sa na bradle pri Mohyle generála Milana Rastislava Štefánika konal pietny akt, kde sa prítomným v mene Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku prihovorel riaditeľ Úradu EPS MV SR plk. Milan Petrula. Zaznela aj spoločná modlitba za pokoj a mier vo svete.

**4. máj 2023** – V deň **výročia úmrčia M. R. Štefánika** pri jeho soche na nábreží Dunaja prebehol pietny akt kladenia vencov. Medzi pozvanými hosťami z OS SR bol aj generálny tajomník služobného úradu MO Peter Kozák, ktorý povedal: „*Aj po 104. rokoch neobyčajný život Milana Rastislava Štefánika ostáva pre nás trvalou inšpiráciou!*“ Prítomní boli aj ďalší zástupcovia štátu, samosprávy, cirkví. O krátky duchovný príhovor požiadali generálneho duchovného OS a OZ SR plk. Viktora Saba. Na biblický texte z 22. žalmu „*Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Ďaleko si od mojej spásy, od slov môjho kriku. Bože môj, volám vo dne, ale ty sa neozývaš, aj v noci, ale nemôžem sa utíšiť.*“ povedal: „*Bezmocnosť, zúfalstvo, unavenosť človeka, vyčerpanie. Vyčerpaný, ďaleko od domova, opustený, a mnohokrát aj fyzicky, zdravotne podlomený a chorý sa cítil aj syn evanjelického farára, najväčší Slovák v našej histórii, generál Milan Rastislav Štefánik. Generál Štefánik bol človek viery, pevnej vôle, zakotvený v Božích prikázaniach, a srdce mal otvorené vždy pre bližných. Myslel viac na národ ako celok, a zároveň aj na jednotlivca. Myslel demokraticky, vo vidine slobody. Žil život v prítomnosti pre dobro všetkých do budúcnosti. Tak ako žalmista túžil po utíšení cez deň ale i v noci, duša Štefánika túžila po slobode. Paradoxné je to, že ho tieto slová vždy uistovali o tom, že ani on nikdy nie je sám a opustený. A my chceme dnes s pietou a úctou povedať. Bože, vďaka za takýchto vodcov, ktorý nám svoju vieru ukázali pretavenú v dobro a čin celým životom pre národ, pre nás. Chcel sa vrátiť do rodnej zeme no nebolo mu to dopriate. Bolo mu dopriate len ju vidieť zhora, v sekundách. „Žil som krásny život, prežíval som večnosť v sekundách (M. R. Štefánik)“.*“

**15. máj 2023** – bola prezidentkou SR vymenovaná nová **úradnícka vláda** ako následok vládnej krízy. Na nádvorí MO SR sa konal akt ukončenia vlády ministra obrany Jaroslava Naďa, Novým ministrom sa stal Martin Sklenár.

**17. – 19. máj 2023** – Trasa 5. ročníka vojenského **pochodu „Duchovne po stopách hrdinov SNP“** viedla z Nového Mesta nad Váhom cez Krajné, Košariská, Myjavu a Starú Turú späť do Nového Mesta. *„Vítaní boli všetci, ktorí si okrem schopnosti zvládnuť náročnú trasu pochodu priniesli aj ochotu zamýšľať sa nad odkazom hrdinov z dejín Slovenska, ako aj nad duchovnými hodnotami,“* vysvetlil kpt. Dávid Vargaeštok. Príslušníci ozbrojených síl sa tak poklonili odkazu generála Milana Rastislava Štefánika či partizánov z Bielych Karpát a mali duchovné zamyslenia či bohoslužby vo viacerých kostoloch na ich trase. *„Je dôležité vedieť kráčať, rovnako dôležité je vedieť zastaviť sa a vnímať tak Božie slovo, ako aj odkaz tých, ktorí bojovali za slobodu nášho národa a sú pre nás príkladom vlastenectva a statočnosti,“* zdôraznil plk. Viktor Sabo, generálny duchovný Ústredia ekumenickej pastoračnej služby.

**12. jún 2023** – Veliteľ technického oddielu mjr. Ing. Igor Polaško v spolupráci so svojimi podriadenými a zamestnancami a s podporou veliteľa 11. brigády vzdušných síl zorganizoval **deň detí na technickom oddiele vo Viničnom** pre deti materských a žiakov základných škôl z okolia. Akcie sa zúčastnilo približne 420 detí z obcí Viničné, Vinosady a Pezinok. Medzi pozvanými hosťami bol aj generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo. Ten v krátkosti deťom predstavil, že popri rôznych pozíciách a miestach v ozbrojených silách sú tu aj kňazi a duchovná služba, ktorú zastrešuje Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR. Avizoval, že do pripravených hier pre deti boli priamo zapojení aj zamestnanci Ústredia. Všetkým, no najmä deťom, zaprial požehnaný deň plný hier a dobrej nálady.

**14. jún 2023** – V **Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Nitre prebehlo pracovné stretnutie** plk. Viktora Saba – generálneho duchovného Ústredia EPS s pplk. Michalom Čičkom – zástupcom riaditeľa pre služobné veci. Počas stretnutia sa otvorili otázky pre nové perspektívy pôsobenia duchovných Ústredia, ako aj metodické nasmerovanie ďalšej činnosti, ktorá bude potrebná pri spolupráci s cirkvami a náboženskými spoločnosťami v SR. Návšteva ústavu pokračovala ďalším stretnutím s pplk. Norbertom Kurucom – riaditeľom Inštitútu vzdelávania ZVJS, kde sa dohodla možnosť spolupráce Ústredia EPS ako i väzenských duchovných pri vzdelávacom programe frekventantov v Inštitúte. Popri pracovných stretnutiach si generálny duchovný našiel čas aj na osobný rozhovor s väzenským pastorom mjr. Milanom Grausom.

**13. – 20. jún 2023** – spolu 31 vojakov, policajtov, príslušníkov ZVJS s duchovnými Ústredia EPS v OS SR a OZ SR sa zúčastnilo **medzinárodného stretnutia vojakov protestantského vierovyznania v Méjannes le Clap (Francúzsko)** - Rassemblement international militaire protestant (R.I.M.P). Tohto stretnutia organizovaného francúzskou a nemeckou stranou sa zúčastnilo 350 účastníkov z rôznych štátov sveta. Stretnutie začalo úvodnými Bohoslužbami. Téma stretnutia sa niesla v duchu slov žalmu: *„Dobroreč Hospodinovi, moja duša, celé moje vnútro jeho svätému menu!“ (Žalm 103,1)*. V ďalších veršoch tohto žalmu je opísané, ako Boh prejavuje svoju lásku v konkrétnych skutkoch. On odpúšťa, lieči, vyslobodzuje, povyšuje ponížených, tíši hlad, obnovuje sily a požehnáva. Pisateľ žalmu začína tým, že ďakuje Bohu za dobré veci, ktoré on sám dostal, potom za tie, ktoré prijal Boží ľud. K podobnej osobnej vďačke za Božiu pomoc v ich povolani boli vyzvaní aj účastníci stretnutia. V rámci ďalšieho programu účastníci zo Slovenska navštívili miesta Avignon

(história cirkvi), Pont du Gard, Mialet, kde sa konali spoločné bohoslužby a po nich nasledovala prehliadka múzea – Le Musée du Désert (dejiny Francúzskeho protestantizmu). Záverečným ukončením stretnutia sú nedeľné služby Božie s Večerou Pánovou.

**16. – 18. jún 2023** – Vždy iné miesto, počet, príbeh. No stále to isté očakávanie – stretnúť v tichu a kruhu svojich priateľov so svojimi synmi Boha. Aj toto mohli zažívať a prežiť už po desiaty krát účastníci **stretnutia Otec a syn**. V prostredí liptovskej prírody, v zariadení ELPIS, Liptovský Trnovec, strávili otcovia so synmi požehnaný čas. Stretnutie začalo prezentáciou služby amerického misionára na Slovensku Bevana Steina o jeho nasadení pri distribúcii humanitárnej pomoci na Ukrajinu. Ako kamionista absolvoval 26 ciest na Ukrajinu vždy s určitou drámou, no vedomý si Božej pomoci. Rozprávanie ukončil výzvou: „*Svet potrebuje mužov, preto stanov si cieľ, povolaj do toho Boha a počítaj s bolesťou.*“ Za fyzickou aktivitou sa skupina vybrala na vrch Slemä, kde 13. októbra 1944 počas II. svetovej vojny padlo lietadlo a zahynuli vojaci, ktorí prišli na pomoc Slovenskému národnému povstaniu. Po výstupe sa presunuli do Múzea liptovskej dediny v Pribyline. Vo večernom programe duchovný EPS Marian Bodolló predstavil v prezentácii aktivity ekumenickej pastoračnej služby. Na záver poďakoval všetkým, symbolicky ukončil a odovzdal štafetu na projekte Otec a syn Marianovi Bielikovi, predstaviteľovi Kresťanskej policajnej asociácie. Víkendové stretnutie zakončili službami Božimi v evanjelickom a.v. chráme. Daná nedeľa bola zároveň pripomienkou Dňa otcov. Rozlúčili sa však v nádeji, že ako inak – ideme ďalej.

**18. jún 2023** – východný dištrikt ECAV na Slovensku zorganizoval **dištriktuálny deň v Bardejove**. Téma stretnutia „*On je náš pokoj*“, vychádzala z listu Efezským 2, 11-22. Cieľom textu ale aj stretnutia bolo ukázať na Krista ako na Toho, ktorý prináša tomuto nepokojnému a mnohými problémami zmietanému svetu ten skutočný pokoj vychádzajúci zo zmierenia a odpustenia. Pozvanie na dištriktuálny deň prijal aj generálny duchovný plk. Sabo.

**24. jún 2023** – počas **5. ročníka vojenského výstupu** na Ďumbier bola pri Chate generála M. R. Štefánika v Nízkych Tatrách slávnostne odhalená v poradí už **druhá lavičky cti** vojnových veteránov, ktorá je projektom Vojenskej podpornej nadácie. Lavičky symbolicky pripomínajú zásluhy slovenských dobrovoľníkov v národno-oslobodzovacích bojoch v 19. storočí, hrdinstvo účastníkov protifašistického odboja, ako aj profesionalitu novodobých vojnových veteránov. Lavička je symbolicky vytvorená v tvare časti skeletu lietadla CAPRONI CA.33, v ktorom absolvoval svoj posledný let do vlasti generál Milan Rastislav Štefánik. Symbolizuje teda aj jeho odkaz a poslanstvo slobody, demokracie a vlastenectva. Aj nad týmto poslanstvom sa vo svojom príhovore zamyslel generálny duchovný Ústredia ekumenickej pastoračnej služby plk. Viktor Sabo.

**25. jún 2023** – V **zaniknutej obci Dvorce**, ktorá sa nachádza vo vojenskom priestore Javorina, sa opätovne konalo stretnutie pri Božom slove a spoločné posedenie, na ktorom zvestujú slova Božieho poslúžil generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo.

**26. jún 2023** – prestrihnutím pásky a duchovným slovom bola požehnaná a slávnostne otvorená **zrekonštruovaná vyhlídková veža na Dukle**. Na otvorení bol prítomný súčasný minister obrany Martin Sklenár, bývalý minister obrany a poslanec NR SR Jaroslav Nad', riaditeľ Vojenského historického ústavu plk. Miloslav Čaplovič a ďalší. Požehnanie Božím slovom a modlitbou vykonal generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo, keď prečítal slová zo 49. Žalmu: „*Ale Boh vykúpi mi dušu, z moci podsvetia, ma iste vezme.*“. Riaditeľovi vojenského historického ústavu aj celému

miestu zaprial, aby tam prichádzali mladí ľudia. Nech sa učia to, čo je skutočná história, nie tá, ktorá sa často prekrúca. Nech je od Pána požehnané toto miesto, aby naša história na Dukle nebola „*vyzobaná*“, ale ostala pravdivá, trvalá a večná.

**30. jún 2023** – na kalvárii v Leviciach pravidelne organizuje **Kresťanská policajná asociácia ekumenické bohoslužby** pre príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a ozbrojených zborov Slovenskej republiky. Túto bohoslužbu spoločne viedli biskup - ordinár OS a OZ SR František Rábek a generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo za účasti duchovných z rôznych kresťanských denominácií a príslušníkov silových zložiek. Nosným biblickým textom bohoslužieb bol text z 1. listu Petrovho 4,10: „*Ako dobrí správcovia mnohorakej Božej milosti slúžte si navzájom každý tým duchovným darom, ktorý prijal....*“ Cieľom stretnutia je zdieľať sa a vzájomne budovať svoju vieru v spoločných modlitbách a chválach, ale aj budovať ekumenické spoločenstvo a prinášať tak dobrú zvesť nielen príslušníkom MV SR, ale všetkým, ktorí slúžia občanom tejto krajiny.

**5. júl 2023** – už tradične sa konali na Branči **spomienkové služby Božie**, aj za účasti generálneho duchovného OS a OZ SR plk. Saba. Slávnostným kazateľom bol duchovný Ústredia EPS – väzenský pastor npor. Dušan Vaňko.

**29. júl – 5. august 2023 – 12. august 2024** – dva turnusy **letných vojenských kresťanských táborov** Ústredia EPS pre deti mladšej a staršej vekovej kategórie, sa konali v priestoroch Školy prírody Kysak. Viac o táboroch je spomenuté v časti Misijné poslanie Ústredia EPS III.7 Vojenský kresťanský tábor.

**23. august 2023** – v Leopoldove sa konala **pietna spomienka** organizovaná Konfederáciou politických väzňov Slovenska. Spomienka začala gréckokatolíckou archijerejskou svätou liturgiou vo farskom kostole, pokračovala pri pamätnej tabuli umiestenej pri bráne Leopoldovskej väznice. Počas pietnej spomienky sa prihovorili mnohí vzácní hostia, medzi nimi aj duchovný EPS v OS a OZ SR a tiež za Evanjelickú cirkev a. v. na Slovensku kpt. Ondrej Rišiaň. Medzi najsilnejšie príhovory patrili svedectvá detí politických väzňov Eliáša Jakubjanského a Soni Fabokovej (dcéra evanjelického farára Karola Novomestského). Podujatie bolo ukončené panychídou na Leopoldovskom cintoríne.

**27. august 2023** – prebehlo **odhalenie pamätnej tabule generálmajorovi v.v. Ivanovi Ottovi Schwartzovi** príslušníkovi 311 čs. perute Britského kráľovského letectva v meste Bytča. Pamätnú tabuľu mu odhalili na Mestskom úrade v Bytči za prítomnosti primátora Miroslava Minárčik a jeho excelencie Nigela Bakera, veľvyslanca Spojeného kráľovstva Veľkej Británie v Slovenskej republike. O zhotovenie a inštaláciu pamätnej tabule sa zaslúžila Vojenská podporná nadácia v spolupráci s MO SR a za podpory mesta Bytča. Za Ekumenickú pastoračnú službu, ktorá v OS a OZ SR zastrešuje aj Židovskú náboženskú obec mal príhovor duchovný EPS kpt. Ondrej Rišiaň.

**19. september 2023** – V priestoroch Duklianskych kasární v Bratislave sa uskutočnilo **slávnostné otvorenie novej Kaplnky ekumenickej pastoračnej služby** za účasti vzácnych hostí – ministerky spravodlivosti SR Jany Dubovcovej, poslanca NR SR Jaroslava Naďa, štátneho tajomníka MO SR Mariana Majera, generálneho tajomníka Služobného úradu MO SR Petra Kozáka, Náčelníka Generálneho štábu OS SR gen. Daniela Zmeka, vojnových veteránov a ďalších vzácnych hostí z OS SR a OZ SR. Slávnosť zahájil príhovorom generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo,

nasledovali príhovory hostí a prestrihnutie pásky. Slávnosť pokračovala ekumenickou bohoslužbou v kaplnke. Po jej ukončení sa pozvaní hostia presunuli do priestorov MO SR, kde generálny duchovný udeľoval vojenské vyznamenanie – pamätná medaila Ústredia EPS. Ocenení boli za činnosť v oblasti rozvoja duchovnej služby v podmienkach OS SR a OZ SR, za mimoriadne zásluhy v oblasti poskytovania duchovnej služby a pastoračnej starostlivosti, ocenenie činu s mimoriadnym ľudským rozmerom, za šírenie dobrého mena ústredia EPS, a za verejný prínos v oblasti morálnych hodnôt a ich princípov.

**20. september 2023** - V rámci **veliteľskej prípravy** príslušníci **Akadémie ozbrojených síl** generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši pod vedením prorektora pre vojenské veci plk. Štefana Acsaia a generálneho duchovného OS a OZ SR plk. Viktora Saba absolvovali cestu do Košarísk a Brezovej pod Bradlom. Krátkym príhovorom mjr. Mgr. Lubomíra Kordoša v evanjelickom kostole v Košariskách (kde bol M.R. Štefánik pokrstený) začalo zamestnanie. Na základe Evanjelia podľa Jána 3,16 priblížil životné krédo generála: *Veriť, milovať, pracovať*. Nasledovala prehliadka múzea – rodného domu gen. Štefánika, s podrobným výkladom o jednotlivých etapách života nášho velikána. Na miestnom cintoríne si zapálením sviece uctili rodičov Štefánika: Pavla Štefánika a Albertíny rod. Jurenkovej. Odtiaľ sa účastníci presunuli na miesta bojov slovenských dobrovoľníkov z rokov 1848/1849 pri Brezovej pod Bradlom. Popoludní pokračovali prehliadkou múzea Dušana Jurkoviča – významného architekta a autora mnohých kultúrnych pamiatok na Slovensku i Českej republike. Za najznámejšie jeho dielo je považovaná mohyla na Bradle. V závere vzdali účastníci hold generálovi Štefánikovi na Bradle položením venca.

**21. september 2023** – generálny duchovný Ústredie EPS plk. Viktor Sabo spolu s riaditeľom Úradu EPS GR ZVJS pplk. Jánom Šefčíkom navštívili **Ústav na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody v Banskej Bystrici**. **Pracovné stretnutie** o ďalšom rozvoji a spolupráci v duchovnej službe prebehlo s riaditeľom ústavu plk. Ivanom Petránom aj za prítomnosti nového kandidáta pre ekumenickú pastoračnú službu, evanjelického duchovného Mateja Alcнауera. Podobné stretnutie sa uskutočnilo aj v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová s riaditeľom ústavu pplk. Miroslavom Dohnanom.

**22. – 24. september 2023** – **15. ročník Celoslovenského policajného a hasičského výstupu** Úradu ekumenickej pastoračnej služby MV SR pod vedením plk. Milana Petruleu, aj za prítomnosti generálneho duchovného Ústredia EPS plk. Saba. Cieľom jubilejného ročníka bolo zopakovať výstup z prvého ročníka (2009) na národný vrch – Kriváň. Prihlásených bolo viac ako 260 účastníkov. Okrem výstupu sa v sobotu, 23.9.2023 konala aj slávnostná Akadémia, na ktorej sa účastníkom prihovoril generálny duchovný plk. Viktor Sabo. Počas večera boli udelené pamätné medaily Úradu EPS MV SR účastníkom výstupu. Ocenenie, pamätná medaila Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS a OZ SR, bola udelená generálnym duchovným riaditeľovi Úradu EPS MV SR plk. Milanovi Petrulevi.

**26. september 2023** – Na Ústredí EPS prebehlo **pracovné stretnutie** generálneho duchovného OS a OZ SR plk. Viktora Saba s **biskupským vikárom ZVJS** pplk. Petrom Nižníkom a riaditeľom Úradu EPS GR ZVJS pplk. Jánom Šefčíkom. Okrem konštruktívnej diskusie, ktorá sa týkala tém pôsobenia duchovnej služby v zboroch väzenskej a justičnej stráže, bola v mene biskupa Ordinariátu OS a OZ v SR Františka Rábeka udelená a odovzdaná pamätná medaila Ordinariátu riaditeľovi Úradu EPS GR ZVJS pplk. Jánovi Šefčíkovi za zásluhy o duchovnú službu.

**2. október 2023** – novootvorenú Kaplnku ekumenickej pastoračnej služby si prišiel pozrieť aj **Minister obrany SR Martin Sklenár**, ktorý sa zo služobných dôvodov nemohol zúčastniť jej slávnostného otvorenia v septembri. Privítal ho generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo, ktorý mu predstavil vonkajšie i vnútorné priestory Kaplnky, vysvetlil proces jej výstavby, zariadenia a symboliky. Po spoločnom rozhovore o činnosti a zámeroch ekumenickej pastoračnej služby mu odovzdal Pamätnú medailu Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR za dlhodobú podporu rozvoja duchovnej služby v podmienkach rezortu obrany a poďakoval mu za jeho priazeň.

**13. – 18. október 2023** – generálny duchovný OS a OZ plk. Viktor Sabo v sprievode riaditeľa Úradu EPS OS SR mjr. Simona Czapa vykonal **pastoračnú návštevu** v priestore **operácie MKM „Predsunutá prítomnosť“ v Lotyšsku**. Cieľom návštevy bolo povzbudenie vo viere a zároveň cirkevná vizitácia duchovného EPS pôsobiaceho v operácii, štábného kaplána 1.mechanizovanej brigády, mjr. Petra Dragijského. Počas ich návštevy sa oboznámili s priestorom operácie, úlohami slovenského kontingentu a činnosťou slovenského kaplána. Stretli sa s veliteľom slovenského kontingentu pplk. Petrom Kalnom a nadviazali vzťahy so zahraničnými kaplánmi pôsobiacimi v operácii. Napriek nabitému programu si našli dostatok času na osobné stretnutia s príslušníkmi Slovconu nasadenými v tejto operácii. Každému venovali malú pozornosť, záložku s biblickým textom na povzbudenie viery. V nedeľu sa zúčastnili bohoslužby, na ktorej kázňou poslužil generálny duchovný.

**25. – 27. október 2023** – dodržiujúc plán aktivít a podujatí Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR na rok 2023 sa v priestoroch Centra výcviku Lešť konalo pravidelné **jesenné odborné zhromaždenie duchovných Ústredia**. Odbornému zhromaždeniu predsedal generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo za účasti duchovných Ústredia z rezortov obrany, vnútra, zboru väzenskej a justičnej stráže a finančného riaditeľstva SR. Otvorenie, privítanie a úvod mal generálny duchovný, ktorý následne privítal host'a stretnutia mjr. Anikó Bettessovú – psychologičku pôsobiaca v rezorte vnútra, ktorá pripravila pre účastníkov prednášky o syndróme vyhorenia – o jeho definícii, charakteristike i prevencii. Podvečer sa v kaplnke na Lešti konala ekumenická bohoslužba, ktorú pripravili duchovní z rezortu obrany pod vedením riaditeľa Úradu EPS OS SR mjr. Simona Czapa. Zvesťou slova Božieho poslužil dekan AOS mjr. Lubomír Kordoš. V rámci zhromaždenia mali svoje porady aj riaditelia jednotlivých rezortov, generálny duchovný vyhodnocoval správy o činnosti duchovných a zároveň sa upravoval plán aktivít do konca roka 2023 a na nasledujúci kalendárny rok. Počas zhromaždenia sa viedli spoločné rozhovory, upevňovali sa vzájomné vzťahy a účastníci sa mohli trochu precvičiť aj v streleckej príprave, či si zlepšiť, resp. preveriť svoju kondíciu vo fyzickej disciplíne – lezenia na ferratu Bralce. Počas stretnutia ich svojou prítomnosťou podporil aj kňaz Ordinariátu OS a OZ SR Tomáš Kuník z HaZS.

**1. november 2023** – bol pred Katedrálou svätého Šebastiána v bratislavských Krasňanoch odhalený **pamätník príslušníkom Ozbrojených síl SR a ozbrojených aj záchranných zborov SR**, ktorí zahynuli v službe vlasti od vzniku Slovenskej republiky. Za iniciatívou pamätníka stojí najmä generálporučík vo výslužbe Peter Vojtek spolu s biskupom – ordinárom mons. Františkom Rábekom. Pamätník tvorí skala privezená z Nízkyh Tatier, na ktorej je umiestnený pietny nápis a kovová kniha, v ktorej sú vyryté mená a dátumy úmrtí vojakov, policajtov, záchranárov, hasičov či príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a Finančnej správy, ktorí zahynuli pri nasadení v zahraničí, alebo počas služby na území Slovenska. Počas odhalenia boli prečítané mená všetkých tých, ktorí zahynuli, k pamätníku boli kladené vence a zapálené sviece. *„Zatiaľ sme sa dostali k číslu 187 zomrelých“*,



uviedol generálporučík Peter Vojtek. K prítomným sa prihovoril aj plk. Viktor Sabo, generálny duchovný Ústredia EPS.

**19. november 2023** – tretia novembrová nedeľa je už tradične venovaná **spomienke na obeť dopravných nehôd**. V roku 2023 sa celo-cirkevná spomienka konala v CZ ECAV vo Vrbovciach. Zvesťou slova Božieho počas bohoslužby poslúžil plk. Milan Petruľa a generálny duchovný OS a OZ SR plk. Viktor Sabo sa prihovoril k zhromaždeným. Pietne spomienky sa konali aj na ďalších miestach, v košickom kraji sa uskutočnili ekumenické bohoslužby v Kostole sv. Michala v Košiciach.

**30. november 2023** – vo veľkej koncertnej sále Slovenského rozhlasu v Bratislave pod patronátom náčelníka Generálneho štábu OS SR generála Daniela Zmeka zorganizovalo pri príležitosti 30. výročia vzniku Slovenskej republiky a Ozbrojených síl SR Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v Ozbrojených silách SR a ozbrojených zboroch SR v spolupráci s Vojenskou podpornou nadáciou **6. ročník charitatívneho koncertu „Očami srdca“**. Následne za *„prikladnú službu v rámci svojho pôsobenia a prístup k ľuďom vo svojom okolí, za pomoc núdzným i osobný príklad viery a prepojenia profesijného života s duchovným, za propagáciu etických a mravných hodnôt i nezištnú službu, za propagáciu činov s mimoriadnym ľudským a charitatívnym rozmerom či za zvyšovanie povedomia o ekumenickej pastoračnej službe v podmienkach OS a OZ SR a rozvoj a šírenie jej dobrého mena“* ocenil generálny duchovný krištáľovým krížom 12 príslušníkov a zamestnancov z radov ozbrojených síl a zborov SR. Zároveň plk. Sabo udelil aj vojenské vyznamenanie Pamätná medaila Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v ozbrojených silách Slovenskej republiky a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky plk. v. z. ThDr. Marianovi Bodolló, PhD. bývalému generálnemu duchovnému, za dlhoročnú službu v ekumenickej pastoračnej službe.

## V. Ekumenická pastoračná služba v Ozbroyených silách SR a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky

### V.1. Úrad EPS OS SR

Duchovná služba v Ozbroyených silách SR plní úlohy stanovené Výcvikovou smernicou v záležitostiach náboženského, morálneho, etického a duchovného blaha. Za týmto účelom si duchovná služba stanovuje ciele uspokojovať a rozvíjať duchovné potreby, poskytovať náboženskú a pastoračnú starostlivosť, a podľa potreby poskytovať aj rady a inštrukcie veliteľom, čo sa týka zložitosti otázok spojených s duchovným životom a náboženstvom jeho príslušníkov, ako aj pozitívnej prezentácie na verejnosti.

Počas kalendárneho roka 2023 sa konali uvedené aktivity, ktorých sa zúčastnili a pomáhali aj zabezpečovať vojenský duchovní EPS:

- 19. 1. sa konala pietna spomienka pri Pamätníku obetiam leteckej nehody vojenského špeciálu AN 24 v obci Hejce, (Maďarsko)
- 24. 1. pri príležitosti týždňa modlitby za jednotu kresťanov sa konala ekumenická bohoslužba v Bratislave
- 25. – 27. 4. bolo organizované stretnutie kaplánov V4 vo Vysokých Tatrách za účasti duchovného aj z Ukrajiny
- 4. – 10.5. bola vykonaná pastoračná návšteva predsunutej prítomnosti eFP Lotyšsko
- 17. – 19.5. sa uskutočnil vojenský pochod „*Duchovne po stopách hrdinov*“ v lokalite Nové Mesto nad Váhom-Krajné-Košariská-Myjava-Stará Turá
- 13. – 20.6. bolo zrealizované Medzinárodné stretnutie vojakov protestantského vierovyznania v Méjannes le Clap, (Francúzsko)
- v júli a v auguste sa organizovali letné tábory pre deti PrV
- 17. – 20. 8. bola organizovaná púť na Svätú horu Grabarka, (Poľsko)
- 12. – 13.9. sa vykonala návšteva hraníc medzi Slovenskou republikou a Maďarskom, kde boli nasadení príslušníci OS SR pre posilnenie policajného zboru v dôsledku migračnej krízy
- 19. 9. bola slávnostne odovzdaná a otvorená kaplnka EPS v Duklianskych kasárňach za účasti predstaviteľov GŠ OS SR
- 6. 10. sa uskutočnil pietny akt kladenia vencov na Dukle
- 13. – 18. 10. sa vykonala pastoračná návšteva spojená s vizitáciou vojenského duchovného v eFP Lotyšsko
- 9. 11. na Šafárikovom námestí v Bratislave a 11. 11. v Bratislavskej mestskej časti Petržalka – Kopčany sa konali pripomienky ukončenia 1. svetovej vojny
- 20. 11. sa uskutočnilo spomienkové stretnutie k 78. výročiu Tokajickej tragédie
- 1. – 6. 12. sa vykonala pastoračná návšteva PrV pôsobiacich v Bosne a Hercegovine
- 22. – 28.12. v čase vianočných sviatkov sa vykonali pastoračné návštevy pre profesionálnych vojakov pôsobiacich na misiách v Lotyšsku a na Cypre.

Okrem týchto aktivít sa duchovní EPS aktívne zapájali do prednáškovej činnosti v rámci spoločensko-vedných seminárov, ako aj veliteľských príprav. Vykonávaním pravidelných

bohoslužieb a pobožností sa plnili úlohy smerujúce k prehĺbeniu a poznaniu viery a k posilneniu morálneho stavu. Ďalej sa duchovní EPS zúčastňovali stretnutí na medzinárodných úrovniach.

Od septembra 2023 sa začala vykonávať pastoračná a duchovenská činnosť vo viacerých útvaroch, čiže duchovný už nespravujú iba vlastnú posádku ale aj vzdialenejšie posádky, nakoľko nie na všetkých miestach je vytvorené miesto pre duchovného EPS. Táto pastoračná činnosť sa postupne rozširuje. Ďalším cieľom je zapojiť aj diakonov do pastoračnej činnosti, aby sme tak na viacerých miestach mohli slúžiť tým, ktorí sú nám zverení a tak naplnili svoje poslanie v OS SR.

Numerické vyhodnotenie duchovno-pastoračných aktivít v OS SR v roku 2023 je uvedené v prílohe.

## V.2. Úrad EPS MV SR

Úrad ekumenickej pastoračnej služby MV SR (ďalej ÚEPS) v roku 2023 realizoval poskytovanie duchovnej služby príslušníkom PZ, hasičom, členom Horskej záchranej služby, zamestnancom rezortu vnútra a popri tejto svojej hlavnej činnosti sa počas roka podieľal aj na ďalších úlohách a aktivitách zameraných na prevenciu kriminality na senioroch, ako aj pri organizovaní táborov pre siroty detí policajtov z Ukrajiny. Duchovní ÚEPS svojou činnosťou a aktivitami v rozličných oblastiach, od prevencie až po konkrétne formy pomoci pri vyrozumievaní rodín a krízovej intervencie, sa snažia svojou mierou prispievať k šíreniu dobrého mena polície a rezortu vnútra vo vzťahu k verejnosti.

**Hlavné úlohy a ciele** na základe Plánu hlavných úloh Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na rok 2023:

- letné tábory pre deti policajtov, hasičov a zamestnancov ministerstva so zameraním na preventívne aktivity.

ÚEPS pripravil a zorganizoval v termíne od 16.-22. júla 2023 letný tábor pre deti príslušníkov a zamestnancov rezortu vnútra v Slovinsku – Moravske Toplice. Táboru sa zúčastnilo 29 detí, 3 duchovní ÚEPS a kolega z policajnej duchovnej služby v Slovinsku Dr. Aleksander Erniša, ktorý pomáhal pri realizácii priebehu tábora. Program tábora obohatila aj prezentácia zložiek slovinskej polície, kynológie, dopravnej polície ako aj cirkevných hodnostárov Evanjelickej cirkvi v Slovinsku.

- cestovateľský seminár pre policajtov, hasičov a zamestnancov ministerstva s duchovným obsahom približujúci život a prácu policajtov v Slovinsku a v Nemecku.

ÚEPS zorganizoval v termíne 17.-23. máj 2023 cestovateľský seminár pre zamestnancov MV SR v Nemecku, s témou: *Hodnoty reformačného hnutia v dopade na rozvoj spoločnosti Nemecka a Európy*. Počas seminára sa uskutočnilo stretnutie s policajným duchovným Nemeckej krajinskej polície v Erfurte a prijatie delegácie u krajinskej biskupky Evanjelickej cirkvi stredného Nemecka.

ÚEPS zorganizoval v termíne 23.-26. august 2023 cestovateľský seminár na pozvanie policajnej duchovnej služby v Slovinsku s cieľom prehlbovania spolupráce v oblasti budovania kontaktov medzi oboma duchovnými službami. Predstavitelia duchovných služieb vykonali spoločnú pobožnosť v kaplnke pod Triglavom počas národného výstupu na tento najvyšší vrch Slovinska, ktorý organizovala slovinská polícia. Uskutočnila sa aj návšteva a obhliadka priestorov Policajnej akadémie v Ľubľane a protokolárne stretnutia s predstaviteľmi slovinskej polície.

- pietne spomienky v rámci celosvetového Dňa pamiatky obetí dopravných nehôd.

ÚEPS zrealizoval 19. novembra 2023 v Evanjelickom kostole vo Vrbovciah centrálne pietnu spomienku na obeť dopravných nehôd, za účasti hudby ministerstva a pozvaných hostí

a funkcionárov PZ, HaZZ, dobrovoľných hasičov, zdravotníckych záchranárov a mestskej polície. Ďalšie pietne spomienky sa konali na vysunutých pracoviskách duchovných ÚEPS v Košiciach (13.11.2023) a Liptovskom Mikuláši (23.11.2023).

- 15. ročník celoslovenského policajného a hasičského výstupu vo Vysokých Tatrách.

ÚEPS v dňoch 22.-24.septembra 2023 pripravil 15. ročník výstupu, ktorého sa zúčastnilo 264 registrovaných účastníkov. Cieľom tohto ročníka bolo zopakovať výstup z prvého ročníka v roku 2009, čím bol národný vrch – Kriváň. Samotný výstup sa konal v sobotu 23.9.2023. Účastníci sa zhromaždili na Štrbskom Plese, pred Hotelom FIS, kde sa im prihovoril riaditeľ ÚEPS plk. Milan Petrula a potom odovzdal slovo pplk. Miroslavovi Živčákovi, riaditeľovi Oblastného strediska HZS Vysoké Tatry. Kvôli nepriaznivému počasiu im nebol odporúčaný výstup na Kriváň, navrhnuté boli iné, menej náročné, alternatívne trasy. Po večeri bola pripravená slávnostná akadémia, kde krátkym príhovorom prítomných pozdravil generálny duchovný Ústredia EPS v OS SR a OZ SR plk. Viktor Sabo. Akadémiu moderoval a viedol riaditeľ ÚEPS plk. Milan Petrula, ktorý si v úvode pripravil prezentáciu venovanú histórii výstupov. Atmosféru slávnostnej akadémie umocnilo vystúpenie Hudby MV SR pod dirigentským vedením kpt. Štefana Bugalu. Hudba MV SR odohrala niekoľko zahraničných aj domácich skladieb. Počas slávnostného večera bola pravidelným účastníkom výstupov udelená pamätná medaila ÚEPS III. stupňa (10 výstupov) a medaila II. stupňa (účasť na doterajších všetkých 15. ročníkoch výstupu). Ocenenie, pamätná medaila Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR, bola udelená generálnym duchovným Ústredia EPS v OS SR a OZ SR plk. Viktorom Sabom riaditeľovi ÚEPS plk. Milanovi Petrulovi. Tento slávnostný galavečer bol obohatený aj tým, že medzi slovenských policajtov a hasičov prijali pozvanie aj hostia z Rakúska, Litvy, Českej republiky, ako aj ďalší vzácní hostia. Na záver sa účastníkom výstupu prihovoril aj hosť z Polície Českej republiky, Zdeněk Klaban, ktorý vyzdvihol, že hoci sme dva rozdielne národy, máme k sebe stále blízko a je rád, že duchovná služba organizuje takéto podujatia, ktoré ľudí spájajú a zblížujú. Na úplný záver celého podujatia, sa v nedeľu ráno v Rímskokatolíckom kostole na Štrbskom Plese konala ekumenická pobožnosť, ktorú pripravili duchovní ÚEPS. Na bohoslužbe kázala farárka reformovanej kresťanskej cirkvi, policajná duchovná pplk. Jana Tabačková. Do priebehu pobožnosti bol zapojený aj kolega z Polície ČR Zdeněk Klaban.

Keďže sa kvôli zlému počasiu neuskutočnil výstup na Kriváň, bol na slávnostnom večere organizátorom výstupu ohlásený náhradný termín výstupu (26.9.), ktorý sa na deň presne dátumovo zhodoval s prvým ročníkom výstupu na Kriváň v roku 2009. V náhradnom termíne malá skupinka 10 účastníkov úspešne zdolala Kriváň.

### **Úlohy vykonané nad rámec plánovaných úloh:**

- charitatívna zbierka

Úrad EPS MV SR na základe iniciatívy duchovnej na KR PZ v Košiciach, pplk. Jany Tabačkovej na prelome rokov 2022-2023 organizoval zbierku darčiek pre deti z Ukrajiny. Bolo skompletizovaných viac ako 300 balíčkov „*Darček v krabici od topánok*“, ktoré boli distribuované v spolupráci s Národnou políciou Ukrajiny a Celoukrajinským odborovým zväzom Národnej polície Ukrajiny v koordinácii s policajným pridelencom pri veľvyslanectve Slovenskej republiky v Kyjeve.

- terapeutický tábor

ÚEPS v rámci projektu „*Si v mojom srdci*“ realizoval od 5. do 14. mája 2023 terapeutický tábor na Zemplínskej šírave pre siroty policajtov, ktorí zahynuli vo vojne na Ukrajine. Na tábore bolo 22 detí z Doneckej, Luhanskej, Dnepropetrovskej či Kyjevskej oblasti. Za pomoc pre deti policajtov, ktoré ostali zasiahnuté vojnou prišlo aj oficiálne poďakovanie vo forme oficiálneho listu od J.E. Mareka Šafína, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Slovenskej republiky na Ukrajine.

- vzdelávanie na policajných školách

Policajná duchovná ÚEPS v Košiciach pplk. Jana Tabačková vykonáva pravidelne počas jednotlivých kurzov, ako aj počas samotného vzdelávania a prípravy policajtov na výkon služby na Strednej odbornej škole PZ v Košiciach semináre k téme vyzrozumievania rodín v prípade úmrtia člena rodiny alebo príbuzného. Do vzdelávacieho procesu sa postupne zapája aj duchovný ÚEPS na Akadémii PZ v Bratislave, kpt. Milan Bartko, ktorý dostáva priestor v rámci seminárov katedry kriminálnej polície a katedry spoločenských vied, ako aj v rámci konania rozličných konferencií konaných na Akadémii PZ.

- preventívne aktivity

Počas roka 2023 mohli duchovní ÚEPS riadne pokračovať v realizácii prevencie na základných školách v rámci projektu *Detská policajná akadémia*. V spolupráci s odborními komunikácie a prevencie na krajských riaditeľstvách Policajného zboru sa duchovní zapájajú aj do ďalších oblastí a tém prevencie kriminality.

Medzi najdôležitejšie momenty roku 2023 v rámci činnosti ÚEPS patrili tieto aktivity (chronológia a opis nosných aktivít):

- V týždni od 18. do 25. januára prebiehal týždeň modlitieb za jednotu kresťanov spolu s Ordinariátom OS a OZ SR.
- Začiatok roka bol venovaný pastoračným návštevám spojených s modlitbou a požehnaním do nastávajúceho roka.
- Odborné zhromaždenie duchovných začalo bohoslužbou v prvej, novej ekumenickej kaplnke Ústredia 30. januára 2023
- Vizitácia generálneho duchovného OS a OZ SR na vysunutých pracoviskách Úradu EPS MV SR v Košiciach a Prešove.
- 2. marca pozvanie pre riaditeľa úradu na 20. výročí vzniku Ordinariátu OS a OZ SR
- Pastoračná návšteva predsedu Ekumenickej rady cirkví, generálneho duchovného OS a OZ SR a riaditeľa ÚEPS na riaditeľstve HZS, na KR PZ a KR HaZZ v Košiciach, ako aj na RHCP v Sobranceiach.
- V máji bola vykonaná zahraničná aktivita – cestovateľský seminár v Nemecku
- Terapeutický tábor pre 22 detí z Ukrajiny
- Účasť duchovných ÚEPS na medzinárodnom stretnutí v Mejanne-le-Clap vo Francúzsku 13.-20.6.2023
- KAPRUN / Rakúsko (27.7. – 31.8.2023) – pochod s klubom rakúskych výsadkárov, pobožnosti vedené generálnym duchovným OS a OZ SR, ako aj duchovnými ÚEPS. Návšteva Berchtesgadenu – Kehlsteinhaus v súvislosti s pripomenutím si historických momentov tohto miesta s udalosťami 2. sv. vojny a následne s krátkou zastávkou v Salzburgu.
- Slovinsko – letný tábor ÚEPS
- Slovinsko / Triglav – výstup
- 15. ročník celoslovenského policajného a hasičského výstupu v Tatrách
- Pietne spomienky na symbolických cintorínoch – obeť hôr sa konali v oblastných strediskách HZS Nízke Tatry a Západné Tatry. Za ÚEPS prítomný duchovný mjr. Ján Paciga.
- Zahraničná cesta duchovných ÚEPS do hlavného mesta ČR, Prahy, v termíne 14.-16.11.2023, ubytovanie zabezpečené na Policajnej akadémii ČR. Realizované stretnutia: prijatie u riaditeľa Ochranej služby Policie ČR genmjr. JUDr. Jiřího Komorouša, návšteva Pražského hradu a katedrály Sv. Víta s jej zvoncami a hrobkami českých panovníkov v sprievode Policie ČR. Návšteva Múzea Policie ČR a chrámu Panny Márie a svätého Karola Veľkého, ktorý je zároveň

policajným kostolom. Prijatie u prodekana pre vedu a rozvoj Policiajnej akadémie ČR, Jozefom Dubským. Duchovným ÚEPS sa venovali: plk. ThDr. Jiří Lanka, PhD. a npráp. Zdeňek Klaban z PČR.

- Pietne spomienky na obeť dopravných nehôd
- Bratislava / Očami srdca – charitatívny koncert, 30. výročie vzniku republiky, venovaný príslušníkom, ktorí zahynuli pri výkone služby alebo sa im dôsledkom zranení pri výkone služby zmenila kvalita života.
- Riaditeľ Úradu EPS v mene celého ÚEPS rozposlal 18.12.2023 mail: K Vianociam 2023... Tento mail s biblickým slovom, povzbudením a nasmerovaním našich myšlienok k neopakovateľnej téme Božej lásky pre každého človeka bol rozposlaný na všetky mailové adresy s koncovkou: @minv.sk. Rozposlaných bolo viac ako 35 000 mailov. Z mnohých adries – viac ako 200, prišli ako spätná reakcia slová vďaka za zaslaný, hoci nevyžiadaný obsah. Prezidentovi PZ a HaZZ, generálnym riaditeľom sekcií MV SR, štátnym tajomníkom a ministrom vnútra SR bol rozposlaný samostatný mail s obsahom vianočného pozdravu, ktorý pripravil generálny duchovný EPS v OS a OZ SR.
- Predvianočné obdobie dáva jedinečný priestor na stretnutia. Riaditeľ ÚEPS aj v roku 2023 oslovil generálnych riaditeľov sekcií MV SR, ktorí v rámci personálnej výmeny prišli na MV SR ako noví, ako aj zamestnancov MV SR, s ktorými prichádza do kontaktu, s pozvaním na posedenie v priestoroch ÚEPS pri oblátkach, medovníku a vianočnom nealkoholickom punči. Tento spôsob komunikácie sa osvedčil a koncom decembra počas dvoch dní 20.-21.12. prichádzali na ÚEPS návštevy, pozvaní hostia, ktorí strávili na úrade v priemere 30 minút v rozhovoroch o témach spoločenského života s reflexiou obsahu, ktorý je vo vianočnom poslanstve.

Numerické vyhodnotenie duchovno-pastoračných aktivít v rezorte vnútra v roku 2023 je uvedené v prílohe.

### **V.3. Úrad EPS GR ZVJS**

Riaditeľ Úradu ekumenickej pastoračnej služby (ďalej len „Úrad EPS“) Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zbor“) a štyria väzenskí pastori zaradení na referátoch EPS v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Nitra, v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ružomberok (do 31. 08. 2023), v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a výkon väzby Ilava a v Ústave na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody Košice v priebehu roka 2023 poskytovaním duchovnej služby naplňali Dohodu č. 270/2005 Z. z. medzi Slovenskou republikou a registrovanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami v podmienkach zboru.

V roku 2023 bolo možné väzneným jednotlivcom, alebo skupinám, zúčastňovať sa duchovných služieb formou bohoslužieb, biblických hodín a krúžkov, osobných rozhovorov, pastoračných návštev s modlitbami a vysluhovaním sviatosti. Duchovní EPS boli nápomocní pri organizovaní kresťanských koncertov, vzdelávacích programov a kultúrno – osvetovej činnosti. Obstarávali duchovnú literatúru, Biblie – Nové Zmluvy prostredníctvom spoločnosti *The Gideons International* (600 kusov), filmy, knihy a ďalšie vzdelávacie materiály. Prostredníctvom Misijnej spoločnosti GBV – Šírenie Písma Svätého duchovní EPS mali pred Vianocami k dispozícii celkom 2 500 záložkových kalendárov a 1 000 kusov nástenných a stolových kalendárov, 500 kusov biblických zamyslení na

každý deň na rok 2024 pod názvom „Dobrá sejba“ s každodennou motiváciou a povzbudením pre väznených prostredníctvom Božieho Slova.

Podľa možnosti duchovní EPS pôsobili medzi príslušníkmi a zamestnancami zboru a to formou individuálnych pastoračných rozhovorov, počas pracovných stretnutí a vo voľnom čase. Duchovnú literatúru – Nové Zmluvy a kalendáre duchovní EPS rozdali aj niektorým príslušníkom a zamestnancom zboru s priáním Božieho požehnanja pre rok 2024. Keďže v ústavoch pôsobia duchovní z viacerých kresťanských cirkví, pastoračná služba má misijnú - evanjelizačný charakter. Primerane sa duchovní EPS venovali postpenitenciárnej starostlivosti po prepustení počas osobných stretnutí.

Snahou väzenských pastorov ako aj zástupcov kresťanských cirkví je viesť ľudí k porozumeniu a akceptácii kresťanských hodnôt. Božie Slovo je pre veriacich ľudí užitočnou normou pre učenie, napomínanie, k výchove a naprávaní života ľudí v spravodlivosti. Je to návod pre požehnaný a zmysluplný život, pre konanie dobra a dobrých skutkov. Skutočne sa dá pomôcť len človeku ktorý túži po zmene postojov, túžob a motívov tam, kde v živote zlyhal. V každom prípade však prichádzame ku klientom s povzbudením hľadať zmysel života a odpovedať si na otázku: „Čo môžem v živote urobiť inak?“ V duchovnej službe ide predovšetkým o prácu a dielo Svätého Ducha a Božiu lásku prejavovanú ľuďom osobne cez poznanie Pána Ježiša Krista – Božieho Syna. V tomto procese zmeny má pastoračná duchovná služba v ústavoch zboru svoje nezastupiteľné miesto a opodstatnenie. Podľa štruktúry prerozdelenia ústavov zboru v roku 2023, väzenskí pastori Ústredia EPS uskutočnili celkom 1 137 spoločných bohoslužobných a biblických vzdelávacích stretnutí pre 6 978 klientov a poslucháčov, 2 517 individuálnych pastoračných stretnutí pre 3 685 klientov. Spolu vykonali 3 654 duchovných pastoračných aktivít pre 10 663 klientov a poslucháčov.

#### **Celkový prehľad duchovno pastoračných aktivít a počet osôb prítomných pri poskytovaní ekumenickej pastoračnej služby duchovnými Ústredia EPS v ZVJS za rok 2023**

| ÚRAD/REFERÁT EPS   | Spoločné aktivity | Počet prítomných na spoločných aktivitách | Individuálne aktivity | Počet prítomných na individuálnych aktivitách |
|--------------------|-------------------|---|-----------------------|---|
| Úrad EPS GR ZVJS   | 233               | 1 660                                     | 407                   | 407   |
| ÚVV a ÚVTOS Nitra  | 121               | 1 269                                     | 504                   | 1 321   |
| ÚVTOS Ružomberok   | 138               | 471                                       | 913                   | 1 024   |
| ÚVTOS a ÚVV Ilava  | 230               | 1 176                                     | 398                   | 638   |
| ÚVV a ÚVTOS Košice | 415               | 2 402                                     | 295                   | 295   |
| <b>SPOLU:</b>      | <b>1 137</b>      | <b>6 978</b>                              | <b>2 517</b>          | <b>3 685</b>                                  |
|                    | <b>AKTIVITY</b>   |   | <b>POČET OSÔB</b>     |   |
| <b>CELKOM</b>      | <b>3 654</b>      |   | <b>10 663</b>         |   |

Numerické vyhodnotenie všetkých duchovno-pastoračných aktivít v ZVJS v roku 2023 je uvedené v prílohe.

#### **V.4. Referát EPS vo FS SR**

Za Referát EPS FS SR viem spomenúť tieto dve aktivity:

Po skončení služieb Božích na Zjavenie Krista Pána mudrcom v Rimavskej Píle, mieste pôsobenia Terézie Vansovej, sa duchovný referátu finančnej správy vybral na túru s príslušníkmi z finančnej správy spolu s dorastencami evanjelického cirkevného zboru v Rimavskej Píle a Tisovca. Za svoju trasu si vybrali pokračovanie pochodu po Ceste Márie Széchy. Pochod začali v obci Rimavská Píla odkiaľ vyrazili od evanjelickej fary. Trasa pokračovala cez Chatu na Trstí, kde si účastníci mohli pozrieť čerstvo postavenú turistickú útulňu, ďalej sa putovalo po hrebeni vrchu Trstie, odkiaľ je možné vidieť nielen rimavskú ale aj gemerskú dolinu – rodisko a pôsobisko mnohých významných evanjelických dejateľov. Postupne prišli cez Kvakov vršok a prišli až do cieľa v Hačave – rodisko Mateja Hrebendu. S vďakou za Božiu pomocou a ochranu prekonalí úsek trasy dlhý 13,5 km. Došli unavení, no hrdí na seba.

V pochode po Ceste Márie Széchy, ktorú organizoval duchovný referátu FR SR, pochodovalo 13. mája dvanásť pracovníkov z pobočiek daňového úradu Banská Bystrica v Lučenci a v Rimavskej Sobote. Trasa začínala priamo v Rimavskej Sobote, pokračovala cez Tri chotáre až na vrch Čenta. Odtiaľ sa účastníci presunuli cez dedinu Konrádovce až po cieľ putovania a to dedinu Čierny Potok. V nej ich po 19,5 kilometrovom pochode čakal nielen obed, ale aj výklad o histórii obce, najmä jej pohnutými udalosťami počas II. svetovej vojny a zavlčením 15 spoluobčanov do koncentračných táborov, najprv Dachau a neskôr Flossenburg. Predseda miestnej organizácie Jozef Pupala im stručne priblížil túto históriu keď povedal: „*Najčiernejším dňom obce sa stal 4. november 1944. Presne na deň 16. výročia polozenia základného kameňa na výstavbu školy odviekli nyillassiovcí z okolitých osád 15 mužov - panslávov. Po trojdennom mučení v Hodejove a v Jesenskom ich odovzdali v Štúrove gestapu. Boli odvečení do koncentračného tábora v Dachau, odtiaľ preradení do tábora Flossenburg. Po skončení vojny sa vrátili iba dvaja. Jeden z nich po dvoch týždňoch na následky väzenia zomrel.*“ Po výklade nasledovala krátka pobožnosť pri pamätníku obetí, ktorú vykonal duchovný FR v SR Marian Bodolló. Po výklade a modlitbe vďaka za požehnaný čas sa skupina rozišla.

Numerické vyhodnotenie duchovno-pastoračných aktivít vo FS SR v roku 2023 je uvedené v prílohe.

## **V.5. Zoznam duchovných a zamestnancov Ústredia k 31.12.2023, miesto pôsobenia a príslušnosť k vysielajúcej cirkvi**

### **Ústredie EPS v OS SR a OZ SR, Za Kasárňou 3, Bratislava**

#### Duchovní a diakon:

- plk. Mgr. Viktor SABO, PhD., generálny duchovný OS a OZ SR (ECAV)
- mjr. ThDr. Dávid VARGAEŠTOK, riaditeľ kancelárie Ústredia EPS (RKC)
- npor. Mgr. Filip CHYBA, diakon Ústredia (ECAV)

#### civilní zamestnanci:

- Ing. Milan GAJDOŠ, riaditeľ správy Ústredia (ECAV)
- Mgr. Lucia MARTONOVÁ, kancelárka Ústredia (ECAV) – do 31.7.2023
- Miroslava IVANČOVÁ, samostatný referent Ústredia (ECAV)
- Ján BENKA, samostatný referent Ústredia (ECAV)
- Nikola BENE, odborný referent Ústredia (ECAV) – od 1.3.2023



## Úrad EPS Ozbrojených síl SR, Námestie generála Viesta 2, Bratislava

### Riaditeľ:

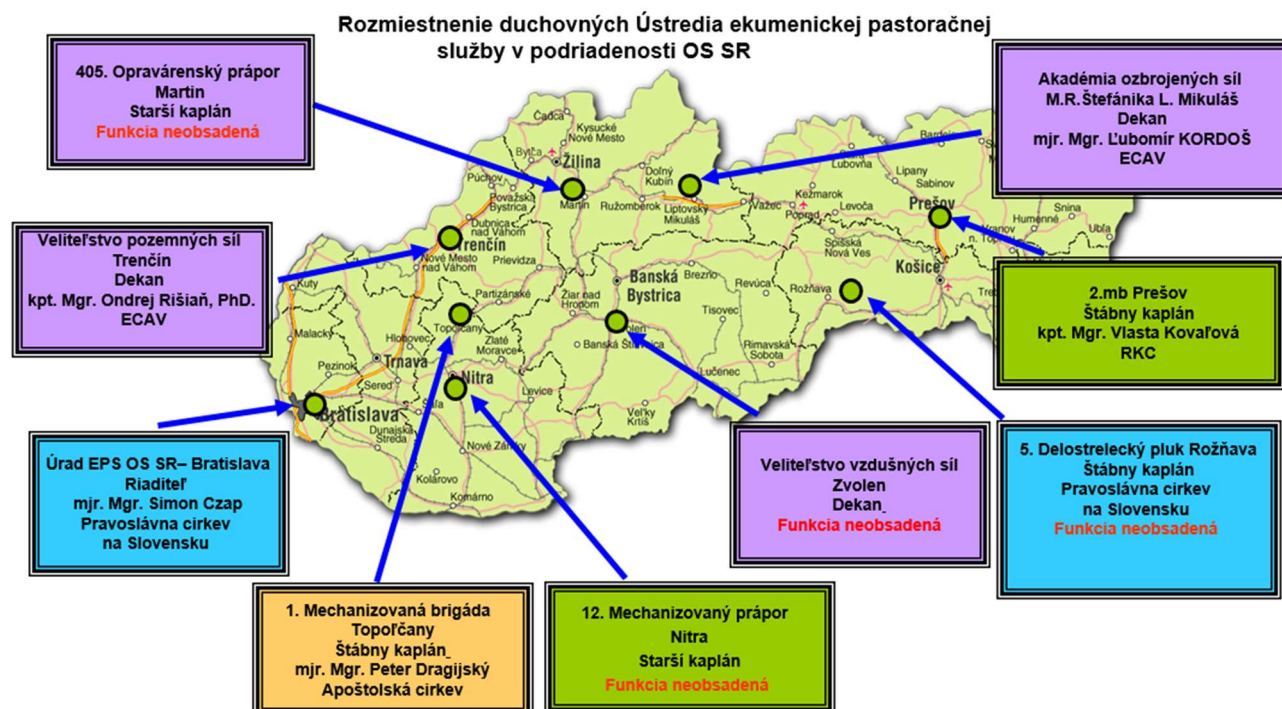
- mjr. Mgr. Vladimír VARGA, riaditeľ Úradu EPS OS SR, Bratislava, (PC) – do 31.1.2023
- mjr. Mgr. Simon CZAP, riaditeľ Úradu EPS OS SR, Bratislava, (PC) – od 1.2.2023

### duchovní:

- kpt. Mgr. Ondrej RIŠIAŇ PhD., dekan, Veliteľstvo pozemných síl („PS“) SR Trenčín, (ECAV)
- mjr. Mgr. Peter DRAGIJSKÝ, st. kaplán, Veliteľstvo 1. mechanizovanej brigády („Vel.1.mb“) Topoľčany, (AC)
- kpt. Mgr. Vlasta KOVAĽOVÁ, st. kaplánka, 20. prápor logistiky („20.pr.log“) Prešov, od 1.10.2023 Veliteľstvo 2. mechanizovanej brigády („Vel.2.mb“) Prešov, (RKC)
- mjr. Mgr. Ľubomír KORDOŠ, dekan, Akadémia ozbrojených síl M. R. Štefánika, Liptovský Mikuláš, (ECAV) – od 1.9.2023

### civilní zamestnanci:

- Ing. Andrea ČERVEŇOVÁ, vedúci referent – vedúci sekretariátu, (Gréckokatolícka cirkev na Slovensku)
- Lucia TOMICOVÁ, samostatný referent Úradu EPS OS SR, (ECAV)



## Úrad EPS Ministerstva vnútra SR, Pribinova 2, Bratislava

### Riaditeľ:

- plk. Mgr. Milan PETRULA, riaditeľ Úradu EPS MV SR, Bratislava, (ECAV)

### policajní duchovní:

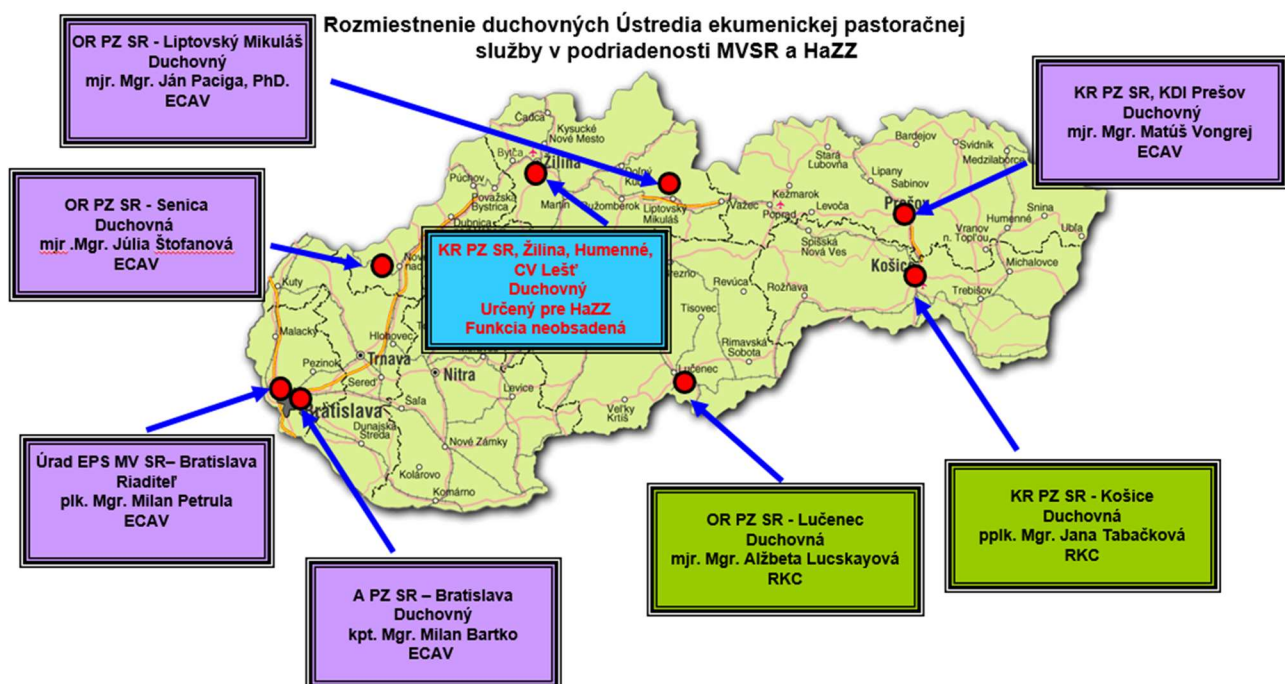
- kpt. Mgr. Milan BARTKO, Akadémia Policajného zboru („APZ“), Bratislava, (ECAV)

- mjr. Mgr. Matúš VONGREJ, Krajské riaditeľstvo PZ, Prešov, (ECAV)
- mjr. Mgr. Ján PACIGA PhD., Okresné riaditeľstvo PZ, Liptovský Mikuláš, (ECAV)
- pplk. Mgr. Jana TABAČKOVÁ, Krajské riaditeľstvo PZ, Košice, (RKC)
- mjr. Mgr. Alžbeta LUCSKAYOVÁ, Okresné riaditeľstvo PZ, Lučenec, (RKC)
- mjr. Mgr. Júlia ŠTOFANOVÁ, Okresné riaditeľstvo PZ, Senica, (ECAV)

#### civilní zamestnanci:

- Mgr. Dagmar TOMAŠOVIČOVÁ, referent – špecialista Úradu EPS MV SR, Bratislava, (ECAV)

K 31.12. má úrad EPS MV SR 7 duchovných na vysunutých pracoviskách v jednotlivých krajoch, 1 miesto riaditeľa, ktorý je zároveň duchovný a 1 miesto zamestnanca vo verejnom záujme. Jedno voľné tabuľkové miesto policajného duchovného má pre oblasť Lešť.



**Úrad EPS Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže SR,**  
**Šagátova 1, Bratislava**

#### Riaditeľ:

- pplk. Mgr. Ján ŠEFČÍK, riaditeľ Úradu EPS GR ZVJS SR, Bratislava, (AC)

#### duchovní:

- mjr. Mgr. Stanislav DEPTA, väzenský pastor, Košice, (BJB)
- mjr. Mgr. Ľubomír KORDOŠ, väzenský pastor, Ružomberok, (ECAV) – do 31.8.2023
- mjr. Mgr. Milan GRAUS, väzenský pastor, Nitra, (CČSH)
- npor. Mgr. Dušan VAŇKO, väzenský pastor, Ilava, (ECAV)

**Rozmiestnenie duchovných Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v podriadenosti ZVJS**



**Referát duchovnej služby Finančného riaditeľstva SR,  
Francisciho 9, 979 01 Rimavská Sobota**

duchovný:

- ThDr. Marian BODOLLÓ, PhD., Daňový úrad Banská Bystrica, (ECAV) – do 31.12.2023

**Rozmiestnenie duchovných Ústredia ekumenickej pastoračnej služby v podriadenosti Finančnej správy SR**



## **Rekapitulácia:**

**K 31.12.2023 boli do Ústredia EPS OS SR a OZ SR vyslaní duchovní z nasledovných cirkví:**

- Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku (ECAV) v počte 10
- Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (RKC) v počte 4
- Pravoslávna cirkev na Slovensku (PC) v počte 2 do 31.1.2023, od 1.2.2023 v počte 1
- Apoštolská cirkev na Slovensku (AC) v počte 2
- Bratská jednota baptistov na Slovensku (BJB) v počte 1
- Cirkev československá husitská na Slovensku (CČSH) v počte 1

**K 31.12.2023 je obsadené jedno miesto diakona.**

**K 31.12.2023 pracovali občianski zamestnanci z nasledovných cirkví:**

- na Ústredí - Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku (ECAV) v počte 5, od 1.8.2023 v počte 4
- na Úrade EPS OS SR - Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku (ECAV) v počte 1
  - Gréckokatolícka cirkev na Slovensku v počte 1
- na Úrade EPS MV SR - Evanjelická cirkev a.v. na Slovensku (ECAV) v počte 1

**K 31.12.2023 tvorilo Ústredie EPS v OS SR a OZ SR: - 19 duchovných**

**- 1 diakon**

**- 7 civilných zamestnancov**

**27 SPOLU**

Po vzájomných stretnutiach na jednotlivých rezortoch (najmä ministerstvo spravodlivosti) vznikajú nové možnosti pre vznik ďalších miest duchovných. Generálny duchovný neustále oslovuje cirkvi zúčastnené na Dohode ako aj jednotlivcov, a vyzýva Ekumenickú radu cirkví v Slovensku k tomu, aby cirkvi zúčastnené na Dohode, ktoré majú kandidátov do duchovnej služby v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch, zaslali svoje žiadosti na posúdenie a schválenie.

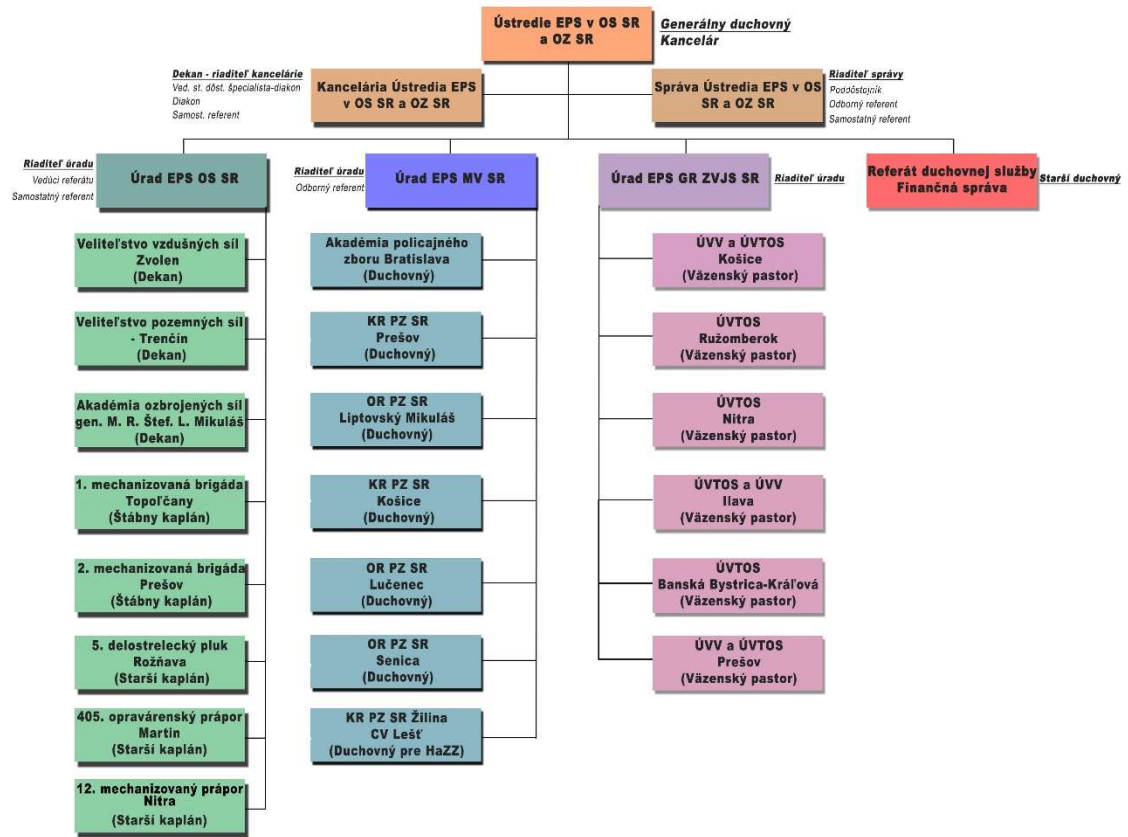
## VI. Záver

Aj v roku 2023 zostáva služba duchovných Ústredia EPS stabilizovaná a darí sa jej rozvíjať činnosť vo viacerých oblastiach. Numerické vyčíslenie duchovno-pastoračných aktivít ukazuje, že služba duchovných je vo všeobecnosti prijímaná a vyhľadávaná. Každý rezort je však špecifický a k službe je nutné pristupovať spôsobom, ktorý zohľadňuje tieto špecifiká. Pastoračné poradenstvo dominuje obzvlášť v rezorte Ministerstva vnútra a Zbore väzenskej a justičnej stráže, kde je táto pomoc a služba stále vyhľadávaná. Bohoslužobná činnosť zostáva stále výrazne žiadaná v Ozbrojených silách SR ako aj v ZVJS SR, ale rastú aj požiadavky z civilnej oblasti, pričom táto služba v cirkvách pomáha udržať odbornú spôsobilosť duchovných EPS. Duchovní majú povinnosť aspoň raz ročne sa zúčastniť doškoloňovacieho kurzu organizovaného vysielajúcou cirkvou, nakoľko pri výkone duchovenskej a pastoračnej služby sa duchovní majú riadiť vnútornými predpismi vysielajúcich cirkví, a tieto príležitosti slúžia tomuto účelu a prispievajú udržaniu dobrého kontaktu s vysielajúcou cirkvou. V uplynulom roku aj v tejto oblasti došlo k zvýšeniu počtu aktivít, čo je dôsledok stabilizácie a rozvoja činnosti EPS. Popri tom duchovní organizujú rôzne stretnutia, najmä detské tábory. Duchovná služba nadväzovala aj v uplynulom roku kontakty s duchovnými službami ozbrojených zložiek členských štátov NATO, ktoré vnímajú našu službu veľmi pozitívne a snažia sa o nadviazanie užšej spolupráce. EPS sa v uplynulom roku snažila slúžiť jednotkám nasadeným v medzinárodnom krízovom manažmente. EPS vyslala duchovného do zahraničnej operácie a popri tom zabezpečuje duchovnú a pastoračnú starostlivosť krátkodobými návštevami týchto jednotiek. Kvôli vyťažnosti duchovných však stále zostáva menej času pravidelné prispievanie do rôznych publikácií, periodík a na webovú stránku Ústredia EPS.

Celkovo možno zhodnotiť, že duchovní Ústredia EPS spoľahlivo vykonávajú službu, ktorá im vyplýva z ich vyslania svojimi vysielajúcimi cirkvami, ich služba je stabilizovaná a rozvíja sa v mnohých oblastiach. Problémom však zostáva personálna nenaplnenosť, čo v značnej miere ovplyvňuje službu Ústredia EPS.

## VII. Prílohy



### Organizačná štruktúra Ústredia EPS v OS SR a OZ SR k 31.12.2023



## Pomerné zastúpenie duchovných EPS

### Pomerné rozdelenie vytvorených miest duchovných

Ústredia EPS v OS SR a OZ SR jednotlivým RCNS, podľa čl. 28 Štatútu Ústredia, **stav k 1.1.2024**

|   |                           |                 |           |
|---|---------------------------|-----------------|-----------|
|  | ECAV                      | Ústredie EPS    | 2         |
|  | Reformovaná kresť. cirkev | MV SR           | 8         |
|  | Pravoslávna cirkev        | OS SR           | 9         |
|  | Ostatné cirkvi a NS       | ZVJS            | 7         |
|   |                           | Finančná správa | 1         |
|   |                           | <b>Celkom</b>   | <b>27</b> |

*% podiel v tabuľke vypočítaný na 27 vytvorených miest*

| RCNS                                       | % podiel podľa čl.28 Štatútu Ústredia | Počet miest podľa % podielu pre jednotlivé cirkvi a NS | Počet obsadených miest v OS a OZ SR | Neobsadené miesta                               | Poznámka |
|--|---------------------------------------|--|-------------------------------------|---|----------|
| Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku      | 49                                    | 13,23  | 10 z 13                             | 12.Mpr Nitra<br>FR SR<br>ÚVTOS Banská Bystrica  |          |
| Reformovaná kresťanská cirkev na SL.       | 20                                    | 5,4  | 4 z 6                               | ÚVTOS Ružomberok<br>405. Oprav.prápor Martin    |          |
| Pravoslávna cirkev                         | 15                                    | 4,05   | 1 z 4                               | HZS, HaZZ<br>5.Dp Rožňava<br>ÚVV a ÚVTOS Prešov |          |
| Evanjelická cirkev metodistická            | 2                                     | 0,54   |                                     |   |          |
| Cirkev bratská                             | 2                                     | 0,54   |                                     |   |          |
| Bratská jednota baptistov                  | 2                                     | 0,54   | 1                                   |   |          |
| Starokatolícka cirkev                      | 2                                     | 0,54   |                                     |   |          |
| Cirkev československá husitská             | 2                                     | 0,54   | 1                                   |   |          |
| Cirkev adventistov siedmeho dňa            | 2                                     | 0,54   |                                     |   |          |
| Apoštolská cirkev                          | 2                                     | 0,54   | 2                                   |   |          |
| Ústredný zväz židovských náboženských obcí | 2                                     | 0,54<br>—<br>4,32                                      | ostatné RCNS<br>celkom<br>4 zo 4    |   |          |

# Súhrn duchovno-pastoračných aktivít v roku 2023

## SÚHRN

### DUCHOVNO - PASTORAČNÝCH AKTIVÍT ZA ROK 2023

| Rok      | Súčast'   |   | Pastoračná činnosť                               |  |  |  | Duchovná obnova                        |  |                         |   | Zabezpečenie činnosti v zahraničí - misia | Sociálno-diakonická činnosť   |   | Publikačná činnosť                           |   | Rôzne |  |
|----------|---|---|--|--|--|--|--|--|-------------------------|---|---|---|---|--|---|-------|--|
|          | Liturgické výkony (bohoslužby a pobožnosti, kresť. sobáša, pohreby) | Vierovka a mravovka (prenášková) činnosť, semináre, biblické vzdelávanie) | Pastorálne poradenstvo (pastoračné rozhovory...) | Duchovné cvičenia (účasť - počet duchovních) | Obomné zhromaždenia (účasť - počet duchovních) | Spolupráca s cirkevnými a kultúrnymi organizáciami | Konferencie (účasť - počet duchovních) | Samozvedenie (nie odborná príprava duchovních) | Medzinarodná spolupráca | Zabezpečenie činnosti v zahraničí - misia | Organizovanie ďalšieho štúdia             | Organizovanie charitatívnych a humanitárnych činností v miestach pôsobenia OS SR a OZ SR; náštevy chorých | Príspevky do web stránky EFS a cirkevných, rezortných periodík, publikácie, knihy, diela a pod. | Vydanie publikácie (zapisníka, knihy, diela) | Účasti na poradách, stretnutiach, rokovaniach, reprezentácie a pod. |       |  |
| Ústredie | 48  | 23  | 91   | 3  | 3  | 2  | 3                                      | 20   | 4                       | 0   | 3   | 1   | 41  | 1  | 1   | 9     |  |
| OS SR    | 487   | 186   | 658  | 0  | 9  | 20   | 5                                      | 145  | 16                      | 6   | 9   | 35  | 45  | 0  | 40  |       |  |
| MVSR     | 202   | 138   | 435  | 3  | 18   | 12   | 20                                     | 11   | 17                      | 0   | 6   | 8   | 92  | 3  | 149   |       |  |
| ZVJS     | 982   | 507   | 2209   | 1  | 21   | 106  | 4                                      | 13   | 4                       | 0   | 5   | 6   | 26  | 0  | 33  |       |  |
| FR SR    | 123   | 7   | 248  | 0  | 1  | 10   | 4                                      | 0  | 1                       | 0   | 3   | 1   | 4   | 1  | 10  |       |  |
| spolu    | 1822  | 861   | 3641   | 7  | 52   | 150  | 36                                     | 189  | 42                      | 6   | 26  | 51  | 208   | 5  | 241   |       |  |
| celkom   | 6324  |   | 476  |  |  |  | 7096                                   |  |                         |   | 6   | 77  | 213   |  |   |       |  |



**Podrobnosti o našej činnosti môžete vyhľadať na našej webovej stránke [www.ustreps.sk](http://www.ustreps.sk)**

plk. Mgr. Viktor **SABO**, PhD.  
generálny duchovný Ústredia ekumenickej  
pastoračnej služby v OS a OZ SR